

ต้นทุนในการปลูกหม่อน

การปลูกหม่อนเป็นการลงทุนทางเกษตรกรรมอย่างหนึ่ง ซึ่งต้องมีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้น ค่าใช้จ่ายเหล่านี้ถือว่าเป็นต้นทุนในการปลูกหม่อน ในบทนี้จะกล่าวถึงต้นทุนในการปลูกหม่อนของหน่วยงานของรัฐบาลและหน่วยงานของเอกชน

การจำแนกต้นทุน

ในที่นี้จะจำแนกต้นทุนในการปลูกหม่อนตามความโน้มเอียงของค่าใช้จ่ายที่ผันแปรไปตามจำนวนไร่ที่ทำการปลูกหม่อน โดยจะแยกออกเป็น

1. ต้นทุนแปรได้ หมายถึง ต้นทุนที่มีจำนวนเท่ากันต่อไร่ แต่ต้นทุนรวมผันแปรไปในอัตราส่วนโดยตรงกับจำนวนเนื้อที่ปลูกหม่อนทั้งหมด
2. ต้นทุนคงที่ หมายถึง ต้นทุนซึ่งเกิดขึ้นในจำนวนเท่าเดิมไม่ว่าจะมีการปลูกหม่อนน้อยเพียงใดก็ตาม

ต้นทุนแปรได้

ตามที่กล่าวมาแล้วในบทที่ 2 จะเห็นได้ว่าการปลูกหม่อนมีหลายขั้นตอน และแต่ละขั้นตอนของการปลูกก็จะมีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้น ดังนั้นในบทนี้จะจำแนกต้นทุนแปรได้ตามขั้นตอนในการปลูกหม่อน ดังนี้คือ

1. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเตรียมดิน

การเตรียมดินก่อนปลูกหม่อนคือการไถปรับพื้นที่ และพรวนดินโดยไถดินให้ลึกพอแก่การเจริญเติบโตของรากหม่อน (ประมาณ 30-50 เซนติเมตร) แล้วใส่ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยรียาคำสัตว์รองกันหลุม

ในการเตรียมดินนั้น ถ้าเป็นกลีกรที่ปลูกหม่อนจำนวนไม่มากนัก การไถดินอาจจะใช้วิธีจ้างเหมาทำโดยคิดค่าจ้างต่อไร่ วิธีนี้เป็นวิธีที่สะดวกและเป็นการประหยัดค่าใช้จ่าย เพราะ

กลีกรไม่จำเป็นต้องซื้อรถแทรกเตอร์มาใช้ในการไถดิน นอกจากมีรถแทรกเตอร์ยังมีราคาสูงมาก แต่ถ้าเป็นการปลูกหม่อนจำนวนมาก กลีกรควรซื้อรถแทรกเตอร์เป็นของตัวเอง เพราะนอกจากจะเอาไถไถพรวนตอนเตรียมดินแล้ว ยังไว้ใช้ทำประโยชน์อย่างอื่นได้อีกด้วย เช่น พรวนดินระหว่างปี ไล่ปุ๋ย เป็นต้น

โดยปกติกลีกรจะไถและพรวนดินโดยใช้รถแทรกเตอร์ไถไร่ละ 2 ครั้งต่อปี ในการไถ 1 ไร่ใช้เวลาประมาณครั้งละ 20 นาที ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นได้แก่ ค่าปุ๋ยคอกและปุ๋ยวิทยาศาสตร์ ค่าน้ำขี้ ค่าแรงงาน ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเตรียมดินจะเกิดขึ้นเฉพาะในปีแรกที่ปลูกหม่อนเท่านั้น

2. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับท่อนพันธุ์

ท่อนพันธุ์ของหม่อนที่จะปลูกอาจจะได้มาจากการซื้อหรือการเพาะชำขึ้นเองก็ได้ ถ้ากลีกรได้ท่อนพันธุ์โดยการซื้อ ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น ได้แก่ ค่าซื้อท่อนพันธุ์ ซึ่งอาจจะรวมค่าขนส่งด้วย แต่ถ้าเพาะชำเองกลีกรก็ต้องเสียค่าจ้างแรงงานคนเพาะชำหม่อน สำหรับวัสดุอื่นที่ใช้ในการเพาะชำ อาจหาได้มาโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับท่อนพันธุ์จะเกิดขึ้นเฉพาะในปีแรกที่ปลูกหม่อนเท่านั้น

3. ค่าใช้จ่ายในการปลูก

ค่าใช้จ่ายในการปลูก หมายถึงการนำเอาท่อนพันธุ์ไปลงในแปลงหม่อน ซึ่งจะเกิดขึ้นเฉพาะในปีแรกที่ปลูกหม่อนเท่านั้น ค่าใช้จ่ายในการปลูกจะมีเฉพาะค่าแรงงาน จากการศึกษาพบว่า ในเวลา 1 วัน คนงาน 1 คนสามารถปลูกหม่อนได้ 1 ไร่

4. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการบำรุงรักษา

ก. การไล่ปุ๋ย จะมีการไล่ปุ๋ยอย่างสม่ำเสมอในระหว่างปี โดยเฉพาะเมื่อมีการเก็บเกี่ยวหม่อน ปุ๋ยที่ไล่่นั้นมีทั้งปุ๋ยหมักและปุ๋ยวิทยาศาสตร์ ส่วนใหญ่จะไล่ปุ๋ยหมักปีละครั้ง ประมาณ 1-3 ต้นต่อไร่ ปริมาณที่ไล่แต่ละแห่งอาจจะแตกต่างกัน ในบางแห่งจะทำปุ๋ยหมักเอง ซึ่งจะเสียค่าใช้จ่ายต่ำกว่าการซื้อ สำหรับการไล่ปุ๋ยวิทยาศาสตร์ส่วนใหญ่จะไล่สูตร 15-8-10 หรือ 15-15-15* โดยไล่ปีละ 1-3 ครั้ง และไล่ในปริมาณไร่ละ 25-100 กิโลกรัม

* 15-8-10 หมายถึง N:P:K (ไนโตรเจน: ฟอสฟอรัส: โพแทสเซียม)

15-15-15 หมายถึง N:P:K (ไนโตรเจน: ฟอสฟอรัส: โพแทสเซียม)

ดังนั้นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นก็จะมีค่าปุ๋ยหมัก ค่าปุ๋ยวิทยาศาสตร์ ค่าน้ำซึม (ในกรณี
ที่ใช้รถแทรกเตอร์) ค่าแรงงาน

ข. การตายหญ้าพรวนดิน การตายหญ้าหมายถึงการปราบวัชพืชที่ขึ้นอยู่ในแปลง
หม่อน ซึ่งอาจจะทำปีละ 1-10 ครั้ง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปริมาณวัชพืชที่เกิดขึ้น ส่วนการพรวนดินหมายถึง
การพรวนดินระหว่างต้นหม่อน ซึ่งจะทำประมาณปีละ 2-5 ครั้ง ดังนั้นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจะมีค่าน้ำซึม
(ในกรณีที่ใช้รถแทรกเตอร์) ค่าแรงงาน

ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการตายหญ้าพรวนดินนี้ จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับจำนวนครั้งที่
ทำต่อปี การบำรุงรักษาโดยวิธีนี้จะมีผลต่อปริมาณใบหม่อน เพราะถ้ามีการบำรุงรักษาอย่างดี ผลผลิต
ของหม่อนก็จะสูง แต่กสิกรจะเสียค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการบำรุงรักษาสูงขึ้นด้วย ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการ
บำรุงรักษาจะเกิดขึ้นทุก ๆ ปี

5. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเตรียมหม่อนสำหรับเลี้ยงไหม

การเตรียมหม่อนสำหรับเลี้ยงไหมก็คือ การตัดแต่งและเก็บเกี่ยวหม่อน โดยปกติจะ
ทำปีละ 5 ครั้งสำหรับแปลงหม่อน 1 แปลง ค่าใช้จ่ายในการตัดแต่งและเก็บเกี่ยวหม่อนได้แก่ ค่า
แรงงาน ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเตรียมหม่อนจะเกิดขึ้นในปีที่ 2, 3, 4 และ 5 ตามลำดับ เพราะ
ในปีแรกยังไม่มีการเก็บเกี่ยวหม่อนไปเลี้ยงไหม

6. ค่าใช้จ่ายแปรได้อื่น ๆ

นอกจากค่าใช้จ่ายที่กล่าวข้างต้นแล้ว ยังมีค่าใช้จ่ายบางอย่างที่อาจเกิดขึ้นได้ คือ

ก. ค่าใช้จ่ายในการปราบศัตรูหม่อน เช่น ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับยาฆ่าแมลง หรือยา
ฆ่าเชื้อราเมื่อหม่อนเป็นโรค

ข. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการให้น้ำในสวนหม่อน

โดยทั่วไปแล้วค่าใช้จ่ายทั้ง 2 ประเภทนี้มักจะไม่มีเกิดขึ้นเพราะ

- เมื่อหม่อนเกิดเป็นโรคขึ้น เช่น โรคครากหน้า กสิกรก็จะทำลายต้นหม่อน
เสียก่อน

- การให้น้ำในสวนหม่อน กสิกรจะใช้น้ำฝนตามธรรมชาติ เนื่องจากการ
ให้น้ำในสวนหม่อนจะทำให้ต้นทุนการปลูกหม่อนสูงขึ้น แต่ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับสภาพภูมิอากาศของท้องถิ่น ๆ ด้วย

ต้นทุนคงที่

ต้นทุนคงที่ในการปลูกหม่อนสามารถจำแนกได้ดังนี้คือ

1. ค่าแรงงานทางอ้อม

ค่าแรงงานทางอ้อม หมายถึง ค่าแรงงานที่ไม่ได้เกี่ยวข้องโดยตรงกับการปลูกหม่อน ได้แก่ เงินเดือนหัวหน้าคุมงาน เงินเดือนผู้จัดการส่วนหม่อน เป็นต้น

2. ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์ในการปลูกหม่อน

ค่าเสื่อมราคาหมายถึง ต้นทุนของสินทรัพย์ถาวรที่คิดเป็นค่าใช้จ่ายในงวดบัญชีต่าง ๆ ที่ได้รับประโยชน์จากสินทรัพย์ถาวรนั้น เนื่องจากการใช้สินทรัพย์ถาวรในการดำเนินงานเพื่อก่อให้เกิดรายได้ บ่อยทำให้สินทรัพย์ถาวรนั้นสึกหรอหรือเสื่อมราคาลงไป ดังนั้นการเสื่อมสภาพและการสึกหรอของสินทรัพย์ถาวร จึงควรคิดเป็นต้นทุนของการดำเนินงานด้วย

ในที่นี้วิธีคิดค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์ในการปลูกหม่อนใช้วิธีเส้นตรง (STRAIGHT LINE METHOD) โดยถือว่าสินทรัพย์ถาวรได้ใช้งานเท่ากันทุกปี

$$\text{ค่าเสื่อมราคา} = \frac{\text{ต้นทุนของสินทรัพย์ถาวร} - \text{ราคาเศษ (ราคาซาก)}}{\text{อายุใช้งาน}}$$

โดยทั่วไปอุปกรณ์ในการปลูกหม่อนมีดังนี้

- รถแทรกเตอร์ ใช้ในการไถ พรวนเพื่อเตรียมดิน และใช้ในการบำรุงดูแลรักษาส่วนหม่อนในระหว่างปี

- เครื่องสูบน้ำ ใช้สำหรับสูบน้ำเข้าส่วนหม่อน

- เครื่องตัดหญ้า ใช้ตัดหญ้าในส่วนหม่อน

- เครื่องพ่นยา ใช้สำหรับพ่นยาฆ่าแมลง

- กรรไกร ไม้ตัดแต่งและเก็บเกี่ยวหม่อน

- เสื่อ ไม้ตัดแต่งกิ่งหม่อนที่ใหญ่

- จอบ เสียม ใช้สำหรับพรวนดิน บำรุงดูแลรักษาส่วนหม่อน

3. ค่าเช่าที่ดิน

ค่าเช่าที่ดิน หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่กิจการต้องจ่ายในแต่ละปีต่อไร่ สำหรับค่าที่ดินที่ทำการปลูกหม่อน

ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนการปลูกหม่อนที่ได้จากการศึกษาภาคสนามมีทั้งการปลูกหม่อนของหน่วยงานของรัฐบาลและของเอกชน ซึ่งในแต่ละแห่งจะมีความแตกต่างกันในเรื่องของการดำเนินงาน การบำรุงดูแลรักษาส่วนหม่อนและอื่น ๆ ทำให้ต้นทุนการปลูกหม่อนแตกต่างกันด้วย ในบทนี้จะศึกษาต้นทุนการปลูกหม่อนของหน่วยงานของรัฐบาลและของเอกชนดังนี้

หน่วยงานของรัฐบาล ได้แก่

1. ศูนย์วิจัยและการอบรมไหม กรมวิชาการเกษตร จังหวัดนครราชสีมา
2. ลหกรณ์ฝ้ายสร้างตนเอง กรมประมงลำปาง เคราะหิ อำเภอนิคมาย จังหวัดนครราชสีมา

หน่วยงานของเอกชน ได้แก่

1. บริษัท ไพรอจันไหมไทยจำกัด อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง
2. บริษัท อุลไหมไทย จำกัด อำเภอมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

ในการศึกษาต้นทุนการปลูกหม่อนของแต่ละแห่งจะแยกออกเป็น 3 ส่วนคือ

1. สักขณะการดำเนินงาน
2. ต้นทุนการปลูกหม่อน
3. การคำนวณต้นทุนใบหม่อนต่อกิโลกรัม

ศูนย์วิจัยและการอบรมไหม กรมวิชาการเกษตร จังหวัดนครราชสีมา

1. ลักษณะการดำเนินงาน ศูนย์วิจัยและการอบรมไหมมีวัตถุประสงค์เพื่อทำการศึกษา ค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับการปลูกหม่อนและเลี้ยงไหม รายละเอียดเกี่ยวกับการปลูกหม่อนที่ศูนย์วิจัยและการอบรมไหมพอสรุปได้ดังนี้

- เนื้อที่ปลูกหม่อนทั้งหมด 30 ไร่ และศูนย์ทำการปลูกหม่อนปีละ 30 ไร่ ได้ผลผลิตหม่อนปีละ 2,300 กิโลกรัมต่อไร่ (ตารางที่ 3.2)
- พันธุ์หม่อนที่ปลูกมีหลายพันธุ์ คือ หม่อนน้อย หม่อนตาตำ และหม่อนไม้
- การเลี้ยงไหมของศูนย์วิจัยและอบรมไหม มีการเลี้ยงไหมทั้งหมด 4 ครั้งต่อปี
- ไข่แรงงานรายวันทำงานวันละ 8 ชั่วโมง อัตราค่าแรงวันละ 48.- บาท หรือชั่วโมงละ 6.- บาท
- ใช้รถแทรกเตอร์ในการทำล่วนหม่อน เสียค่าน้ำมันประมาณวันละ 80 ลิตร หรือชั่วโมงละ 10 ลิตร และค่าน้ำมันราคาลิตรละ 6.70 บาท

2. ต้นทุนการปลูกหม่อน

ก. ต้นทุนแปรได้ที่เกิดขึ้นต่อไร่มีดังนี้

1) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเตรียมดิน

การเตรียมดินของศูนย์ฯ มีการไถ และพรวนโดยใช้รถแทรกเตอร์ 4 ครั้งต่อปี แต่แต่ละครั้งกินเวลาประมาณ 20 นาทีต่อไร่ ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจะมีเฉพาะค่าน้ำมัน และค่าแรงงาน ส่วนค่าปุ๋ยจะรวมอยู่ในค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการบำรุงรักษาล่วนหม่อน

ค่าน้ำมัน $1\frac{1}{3}$ ชั่วโมง ๆ ละ 67.- บาท = 89.33 บาท

ค่าแรงงาน $1\frac{1}{3}$ ชั่วโมง ๆ ละ 6.- บาท = 8.00 "

รวมค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเตรียมดิน 97.33 บาท

2) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับท่อนพันธุ์

ศูนย์ฯ ทำการเพาะท่อนพันธุ์เอง จากการศึกษาพบว่าคนงาน 1 คนใช้เวลา $\frac{1}{2}$ ชั่วโมงสามารถเพาะกิ่งหม่อนที่จะใช้เป็นท่อนพันธุ์ในการปลูกหม่อนได้ 1 ไร่ ดังนั้นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจะมีเพียงค่าแรงงานเท่านั้น

ค่าแรงงานในการเตรียมท่อนพันธุ์ $\frac{1}{2}$ ชั่วโมงต่อไร่ต่อปี

= $\frac{1}{2}$ ชั่วโมง ๆ ละ 6.- บาท

= 3.- บาท

3) ค่าใช้จ่ายในการปลูก

ศูนย์ฯ ปลูกหม่อนโดยใช้แรงงานคน จากการศึกษาพบว่าในเวลา 1 วันคนงาน 1 คนจะสามารถปลูกหม่อนได้ 1 ไร่ ดังนั้นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจะมีเฉพาะค่าแรงงานเท่านั้น ซึ่งเท่ากับ 48.- บาท

4) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการบำรุงรักษา ซึ่งแยกเป็น

ก) การใส่ปุ๋ย การใส่ปุ๋ยของศูนย์ฯ จะใส่ทั้งปุ๋ยหมักและปุ๋ยวิทยาศาสตร์ ดังนี้

- ปุ๋ยหมัก ศูนย์ฯ ใส่ปุ๋ยหมักปีละครั้ง ใช้เวลาครั้งละ 20 นาทีต่อไร่ โดยใส่ปุ๋ยไร่ละ 3 ตัน ราคาปุ๋ยหมักตันละ 150.- บาท

- ปุ๋ยวิทยาศาสตร์ ศูนย์ฯ ใช้ปุ๋ยวิทยาศาสตร์สูตร 15-8-10 หรือ 15-15-15 ซึ่งจะใส่ปีละ 3 ครั้ง ใช้เวลาครั้งละ 20 นาทีต่อไร่ โดยใส่ปุ๋ยไร่ละ 100 กิโลกรัมต่อครั้ง ราคาปุ๋ยวิทยาศาสตร์ตันละ 6,000.- บาท หรือกิโลกรัมละ 6.- บาท

ดังนั้นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจะมีค่าปุ๋ย ค่าน้ำมัน และค่าแรงงาน

ค่าปุ๋ย :-			(บาท)
ปุ๋ยหมักไข่ทั้งลิ้น 3 ตัน ๆ ละ 150.- บาท	=	450.-	
ปุ๋ยวิทยาศาสตร์ไข่ทั้งลิ้น 300 กิโลกรัม ๆ ละ 6.- บาท	=	<u>1,800.-</u>	2,250.-
ค่าน้ำมัน :-			
สำหรับการใส่ปุ๋ยหมัก $\frac{1}{3}$ ชั่วโมง ๆ ละ 67.- บาท	=	22.33	
สำหรับการใส่ปุ๋ยวิทยาศาสตร์ 1 ชั่วโมง ๆ ละ 67.- บาท	=	<u>67.-</u>	89.33
ค่าแรงงาน :-			
สำหรับการใส่ปุ๋ยหมัก $\frac{1}{3}$ ชั่วโมง ๆ ละ 6.- บาท	=	2.-	
สำหรับการใส่ปุ๋ยวิทยาศาสตร์ 1 ชั่วโมง ๆ ละ 6.- บาท	=	<u>6.-</u>	<u>8.-</u>
รวมค่าใช้จ่ายในการใส่ปุ๋ย			<u><u>2,347.33</u></u>

ข) การตายหน้าพรวนดิน ศูนย์ ได้แบ่งการตายหน้าพรวนดินเป็น 2 งานคือ

- การปราบวัชพืช ศูนย์ จะทำการปราบวัชพืชไร่ละประมาณ 10 ครั้งต่อปี โดยใช้แรงงานคน จากการศึกษาพบว่า การปราบวัชพืชแต่ละครั้งในเนื้อที่ 1 ไร่ จะใช้คนงาน 3 คนทำเสร็จภายใน 1 วัน ดังนั้นค่าใช้จ่ายที่กิดขึ้นจะมีเฉพาะค่าแรงงานเท่านั้น
- การพรวนดิน ศูนย์ จะทำการพรวนดินไร่ละประมาณ 14 ครั้งต่อปี โดยใช้รถแทรกเตอร์และคนงาน 1 คน การพรวนดินแต่ละครั้งจะใช้เวลา 20 นาที ซึ่งสามารถพรวนดินได้ 1 ไร่ ดังนั้นค่าใช้จ่ายที่กิดขึ้นจะมีค่าน้ำมัน และค่าแรงงาน

ค่าน้ำมัน :-	ในการพรวนดิน $\frac{1}{3}$ ชั่วโมง ๆ ละ 67.- บาท x 14 ครั้ง		(บาท)
			312.67
ค่าแรงงาน :-			
ในการปราบวัชพืชใช้คนงาน 3 คน ๆ ละ 48.- บาทเป็นจำนวน 10 ครั้งต่อปี	= 48.- บาท x 3 คน x 10 ครั้ง	=	1,440.-
ในการพรวนดิน $\frac{1}{3}$ ชั่วโมง ๆ ละ 6.- บาท x 14 ครั้ง	=	<u>28.-</u>	<u>1,468.-</u>
รวมค่าใช้จ่ายในการตายหน้าพรวนดิน			<u><u>1,780.67</u></u>

5) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเตรียมหม่อนสำหรับเลี้ยงไหม

คุณย่า จะทำการเตรียมหม่อนสำหรับเลี้ยงไหมทุกปี โดยตัดแต่งหม่อน ด้วยวิธีตัดต่ำ 1 ครั้ง และตัดครึ่งต้นหรือตัดแขนง 4 ครั้ง โดยใช้แรงงานคน จากการศึกษาพบว่า คนงาน 2 คนสามารถเตรียมหม่อนได้ 3 ไร่ในเวลา 1 วัน ดังนั้นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจะมีเฉพาะ ค่าแรงงานเท่านั้น

ค่าแรงงานในการเตรียมหม่อน 3 ไร่ใน 1 ปี = 2 คน x 48.- บาท x 5 ครั้ง = 480.- บาท

ดังนั้นค่าแรงงานในการเตรียมหม่อน 1 ไร่ใน 1 ปี = $\frac{480.-}{3}$ บาท = 160.- บาท

ย. ต้นทุนคงที่ที่เกิดขึ้นมีดังนี้1) ค่าแรงงานทางอ้อม

ค่าแรงงานทางอ้อมของคุณย่า คือ เงินเดือนผู้จัดการส่วนหม่อนประมาณ เดือนละ 3,000.- บาท ปัจจุบันคุณย่า มีผู้จัดการส่วนหม่อน 1 คน

ค่าแรงงานทางอ้อมต่อไร่' = $\frac{1}{30}$ (3,000.- x 12 เดือน) = 1,200.- บาท

2) ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์ในการปลูกหม่อน

อุปกรณ์ในการปลูกหม่อนของคุณย่า มีรถแทรกเตอร์ กรรไกรและเลื่อย ซึ่งสามารถคิดค่าเสื่อมราคาได้ดังตารางที่ 3.1

ค่าเสื่อมราคาต่อไร่' = 11,470.- ÷ 30 ไร่' = 382.33 บาท

3) ค่าเช่าที่ดิน

คุณย่า มีที่ดินเป็นของตนเองเพราะเป็นหน่วยงานของรัฐบาล

ตารางที่ 3.1 การคิดค่าเสื่อมราคาต่อปี สำหรับอุปกรณ์ในการปลูกหม่อน

ลำดับ	รายการ	อุปกรณ์ในการปลูกหม่อน					
		จำนวนหน่วย	อายุการใช้งาน (ปี)	ต้นทุนต่อหน่วย (บาท)	จำนวนเงิน (บาท)	ค่าเสื่อมราคาต่อปีสำหรับเนื้อที่ 30 ไร่ (บาท)	ค่าเสื่อมราคาต่อปีสำหรับเนื้อที่ 1 ไร่ (บาท)
1	รถแทรกเตอร์-โต (14 แรงม้า)	1	10	83,000.00	83,000.00	8,300.00	276.66
	- เครื่องตัดหญ้าแบบจานหมุน	1	10	30,000.00	30,000.00	3,000.00	100.00
2	กรรไกร	2	5	300.00	600.00	120.00	4.00
3	เสียม	2	2	50.00	100.00	50.00	1.67
	รวม			113,350.00	113,700.00	11,470.00	382.33

ตารางที่ 3.2 ปริมาณผลผลิตใบหม่อน

(กิโลกรัม : ไร่)

ฤดูการเลี้ยงไหม	ไหมวัยอ่อน (1-3)		ผลผลิตรวม
	ไหมวัยแก่ (4-5)		
	ผลผลิตกิโลกรัมต่อไร่	ผลผลิตกิโลกรัมต่อไร่	
มิถุนายน 2521	170	470	640
สิงหาคม 2521	275	355	630
ตุลาคม 2521	130	370	500
มกราคม 2522	110	420	530
	685	1,615	2,300

ที่มา : ศูนย์วิจัยและอบรมไหม อ.นครราชสีมา

ตารางที่ 3.3 ต้นทุนแปรได้ใน การปลูกหม่อนต่อไร่ต่อปี สำหรับการปลูกปีที่ 1

หน่วย : บาท

ลำดับ	รายการ	ค่าปุ๋ย	ค่าน้ำอิน	ค่าแรงงาน	รวม
1	ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเตรียมดิน	-	89.33	8.00	97.33
2	ค่าใช้จ่ายท่อนพันธุ์	-	-	3.00	3.00
3	ค่าใช้จ่ายในการปลูก	-	-	48.00	48.00
4	ค่าใช้จ่ายในการใส่ปุ๋ย	2,250.00	89.33	8.00	2,347.33
5	ค่าใช้จ่ายในการตายหญ้าพรวนดิน	-	312.67	1,468.00	1,780.67
	รวมต้นทุนแปรได้	2,250.00	491.33	1,535.00	4,276.33

ตารางที่ 3.4 ต้นทุนแปรได้ใน การปลูกหม่อนต่อไร่ต่อปี สำหรับการปลูกปีที่ 2-5

หน่วย : บาท

ลำดับ	รายการ	ค่าปุ๋ย	ค่าน้ำอิน	ค่าแรงงาน	รวม
1	ค่าใช้จ่ายในการใส่ปุ๋ย	2,250.00	89.33	8.00	2,347.33
2	ค่าใช้จ่ายในการตายหญ้าพรวนดิน	-	312.67	1,468.00	1,780.67
3	ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเตรียมหม่อน	-	-	160.00	160.00
	รวมต้นทุนแปรได้	2,250.00	402.00	1,636.00	4,288.00

3. การคำนวณต้นทุนใบหม่อนต่อกิโลกรัม

จากข้อมูลต้นทุนการปลูกหม่อนตามที่กล่าวแล้วข้างต้นพอสรุปเป็นต้นทุนรวมของการปลูกหม่อน 1 ไร่ โดยจะแยกต้นทุนเป็นปีที่ 1 ถึงปีที่ 5 ได้ดังนี้ (ดูตารางที่ 3.5)

ตารางที่ 3.5 ต้นทุนการปลูกหม่อนต่อไร่

หน่วย : บาท

	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5
ต้นทุนแปรได้					
ค่าปุ๋ย	2,250.-	2,250.-	2,250.-	2,250.-	2,250.-
ค่าน้ำขัง	491.33	402.-	402.-	402.-	402.-
ค่าแรงงาน	1,535.-	1,636.-	1,636.-	1,636.-	1,636.-
รวมต้นทุนแปรได้	4,276.33	4,288.-	4,288.-	4,288.-	4,288.-
ต้นทุนคงที่					
ค่าแรงงานทางอ้อม	1,200.-	1,200.-	1,200.-	1,200.-	1,200.-
ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์	382.33	382.33	382.33	382.33	382.33
รวมต้นทุนคงที่	1,582.33	1,582.33	1,582.33	1,582.33	1,582.33
รวมต้นทุนทั้งสิ้น	5,858.66	5,870.33	5,870.33	5,870.33	5,870.33
ผลผลิตหม่อนต่อไร่ต่อปี	-	2,300 กก.	2,300 กก.	2,300 กก.	2,300 กก.
ต้นทุนใบหม่อนต่อกิโลกรัม	-	2.55 บาท	2.55 บาท	2.55 บาท	2.55 บาท

อย่างไรก็ตามการคำนวณต้นทุนใบหม่อนต่อกิโลกกรัมตามตารางที่ 3.5 ซึ่งจะคิดต้นทุนใบหม่อนต่อกิโลกกรัมเท่ากับ 2.55 บาทนั้นยังไม่ถูกต้อง เนื่องจากเป็นการคำนวณเฉพาะต้นทุนที่เกิดขึ้นในแต่ละปีเท่านั้น แต่เนื่องจากในปีแรกที่ปลูกหม่อน ผู้ปลูกยังไม่สามารถเก็บใบหม่อนไปใช้เลี้ยงไหมได้ตั้งจรดจนปีที่ 2 จึงจะนำใบหม่อนไปใช้เลี้ยงไหม ดังนั้นในการคำนวณต้นทุนใบหม่อนต่อกิโลกกรัมจึงควรจัดสรรต้นทุนการปลูกหม่อนปีแรก ซึ่งเป็นต้นทุนที่ให้ประโยชน์ชั่วอายุส่วนหม่อนเป็นต้นทุนการปลูกหม่อนในปีต่อ ๆ ไปด้วย แต่เนื่องจากหม่อนจะให้ผลผลิตที่ดีและลุ่มาเสมอภายในระยะเวลาอีก 4 ปี ดังนั้นจึงควรจัดสรรต้นทุนทั้งหมดที่เกิดขึ้นในปีแรกไปให้กับต้นทุนการปลูกหม่อนในปีที่ 2, 3, 4 และ 5 ตามลำดับในจำนวนที่เท่ากัน (ดูตารางที่ 3.6)

ตารางที่ 3.6 ต้นทุนการปลูกหม่อนต่อไร่

หน่วย : บาท

	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5
ต้นทุนปรกติ					
ค่าปุ๋ย	2,250.00	2,250.00	2,250.00	2,250.00	2,250.00
ค่าน้ำหมัก	491.33	402.00	402.00	402.00	402.00
ค่าแรงงาน	1,535.00	1,636.00	1,636.00	1,636.00	1,636.00
รวมต้นทุนปรกติ	4,276.33	4,288.00	4,288.00	4,288.00	4,288.00
ต้นทุนคงที่					
ค่าแรงงานทางอ้อม	1,200.00	1,200.00	1,200.00	1,200.00	1,200.00
ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์	382.33	382.33	382.33	382.33	382.33
รวมต้นทุนคงที่	1,582.33	1,582.33	1,582.33	1,582.33	1,582.33
รวมต้นทุนที่เกิดขึ้นในแต่ละปี	5,858.66	5,870.33	5,870.33	5,870.33	5,870.33
จัดสรรต้นทุนที่ให้ประโยชน์ชั่วอายุส่วนหม่อน					
รวมต้นทุนทั้งหมดต่อไร่ต่อปี	-	7,335.00	7,335.00	7,335.00	7,335.00
ผลผลิตหม่อนต่อไร่ต่อปี	-	2,300 กก.	2,300 กก.	2,300 กก.	2,300 กก.
ต้นทุนใบหม่อนต่อกิโลกกรัม	-	3.19 บาท	3.19 บาท	3.19 บาท	3.19 บาท

สหกรณ์นิคมสร้างตนเอง กรมประชาสัมพันธ์ อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา

จากการศึกษาข้อมูลต้นทุนการปลูกหม่อนที่นิคมสร้างตนเอง อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐบาล สังกัดกรมประชาสัมพันธ์ กระทรวงมหาดไทย ลักษณะงานของสหกรณ์นิคมสร้างตนเอง มีดังนี้

การประกอบอาชีพของสมาชิกนิคมฯ ส่วนใหญ่จะปลูกมันสำปะหลังเป็นอาชีพหลัก ซึ่งทำให้ที่ดินเสื่อมคุณภาพเร็ว ผลผลิตที่ได้จะน้อยลงทุกปีทำให้รายได้ของสมาชิกลดลง ดังนั้นทางนิคมฯ จึงได้มีการส่งเสริมการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม เพื่อให้เป็นอุตสาหกรรมภายในครอบครัว ทำให้สมาชิกมีรายได้เพิ่มมากขึ้น

การดำเนินงานในการปลูกหม่อน สมาชิกนิคมฯ จะได้รับจัดสรรที่ดิน ครอบครัพละ 25 ไร่ สำหรับผู้ที่ต้องการเลี้ยงไหมจะต้องใช้ที่ดินปลูกส่วนหม่อนอย่างน้อย 4 ไร่ เพื่อนำใบหม่อนมาเลี้ยงไหม ตอนวัยแก่ ส่วนการเลี้ยงไหมวัยอ่อนทางนิคมฯ ได้จัดส่วนหม่อนกลางไว้ให้ใช้ร่วมกันโดยเจ้าหน้าที่นิคมฯ เป็นผู้ปลูก และบำรุงดูแลรักษาส่วนหม่อน ส่วนหม่อนกลางนี้มีเนื้อที่ประมาณ 60 ไร่ ซึ่งนอกจากจะใช้เลี้ยงไหมวัยอ่อนแล้ว ยังใช้ขยายพันธุ์เพื่อแจกจ่ายให้แก่สมาชิกนำไปปลูก และเพื่อการวิจัยค้นคว้าเกี่ยวกับหม่อนด้วย

จากลักษณะการดำเนินงานของนิคมฯ ดังกล่าวข้างต้น ทำให้ต้องแยกต้นทุนการปลูกหม่อนเป็น 2 แห่งคือ

1. ต้นทุนการปลูกหม่อนที่นิคมฯ
2. ต้นทุนการปลูกหม่อนของสมาชิกนิคมฯ (กลจักร)

นิคมสร้างตนเอง

1. ลักษณะการดำเนินงาน

นิคมฯ จะปลูกหม่อนสำหรับเลี้ยงไหมวัยอ่อนซึ่งในการปลูกหม่อนของนิคมฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อทำการศึกษาค้นคว้าและเพื่อขยายพันธุ์หม่อนสำหรับแจกจ่ายให้สมาชิก จากการศึกษาค้นคว้าต้นทุนการปลูกหม่อนที่นิคมฯ พอสรุปได้ดังนี้

- เนื้อที่ปลูกหม่อนทั้งหมด 60 ไร่ และนิคมฯ ทำการปลูกหม่อนปีละ 60 ไร่ ได้ผลผลิตหม่อนปีละ 1,500 กิโลกรัมต่อไร่

- พันธุ์หม่อนที่ปลูก มีพันธุ์หม่อนน้อย และพันธุ์หม่อนตาดำ
- การเลี้ยงไหมของนิคมฯ มีการเลี้ยงไหมทั้งหมด 6 ครั้งต่อปี ซึ่งหม่อนแต่ละไร่

ใน 1 ปีจะใช้เลี้ยงไหมได้เพียง 4 ครั้งเท่านั้น

- นิคมฯ มีคนงานประจำ 12 คน สำหรับทำงานในส่วนหม่อน ค่าแรงวันละ 30.- บาท
- ใช้รถแทรกเตอร์ในการทําล้วนหม่อน เสียค่าน้ำมันประมาณวันละ 5 ลิตร ราคาลิตร

ละ 6.70 บาทใน 1 วันทำงาน 8 ชั่วโมง

ในเวลา 8 ชั่วโมงเสียค่าน้ำมัน = 34.- บาท

ดังนั้น 1 ชั่วโมงจะเสียค่าน้ำมันประมาณ $= \frac{34.-}{8}$ บาท = 4.- บาท

2. ต้นทุนในการปลูกหม่อน

ก. ต้นทุนแปรโตที่เกิดขึ้นต่อไร่มีดังนี้

1) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเตรียมดิน

การเตรียมดินของนิคมฯ เป็นการจ้างเหมาทำ โดยเสียค่าใช้จ่ายไร่ละ

1,200.- บาท

2) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับท่อนพันธุ์และค่าใช้จ่ายในการปลูก

นิคมฯ ทำการเพาะท่อนพันธุ์เองโดยใช้แรงงานคน ส่วนการปลูกหม่อนนิคมฯ ก็ใช้แรงงานคนเช่นเดียวกัน แต่เนื่องจากแรงงานที่นิคมฯ เป็นแรงงานที่จ้างประจำดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ดังนั้นค่าแรงงานจึงอยู่ในส่วนของต้นทุนคงที่

3) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการบำรุงรักษา

ก) การใส่ปุ๋ย นิคมฯ จะใส่ทั้งปุ๋ยคอกและปุ๋ยวิทยาศาสตร์ดังนี้

- ปุ๋ยคอก ใส่ปีละครั้งใช้เวลาครั้งละ 2 ชั่วโมงต่อไร่ โดยใส่ปุ๋ย

ไร่ละ 1.5 ตัน ราคาปุ๋ยคอกตันละ 200.- บาท

- ปุ๋ยวิทยาศาสตร์ ใส่ปีละ 2 ครั้ง ใช้เวลาครั้งละ 2 ชั่วโมงต่อไร่

โดยใส่ปุ๋ยไร่ละ 100 กิโลกรัมต่อครั้ง ราคาปุ๋ยวิทยาศาสตร์กิโลกรัมละ 6.- บาท

ดังนั้นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจะมีค่าปุ๋ย ค่าน้ำมัน และค่าแรงงาน

ค่าปุ๋ย :-

(บาท)

ปุ๋ยคอกใช้ทั้งสิ้น 1.5 ตัน ๆ ละ 200.- บาท = 300.- บาท

ปุ๋ยวิทยาศาสตร์ใช้ทั้งสิ้น 200 กก. ๆ ละ 6.- บาท = 1,200.- " 1,500.-

ค่าน้ำมัน :-

สำหรับการใส่ปุ๋ยคอก 2 ชั่วโมง ๆ ละ 4.- บาท x 1 ครั้ง = 8.- บาท

สำหรับการใส่ปุ๋ยวิทยาศาสตร์ 2 ชม. ๆ ละ 4.- บาท x 2 ครั้ง = 16.- " 24.-

ค่าแรงงาน :

ใช้แรงงานซึ่งเป็นแรงงานจ้างประจำ

รวมค่าใช้จ่ายในการใส่ปุ๋ย

1,524.-

ข) การตายหญ้าพรวนดิน นิคมฯ ได้แบ่งการตายหญ้าพรวนดินเป็น 2 งานคือ

- การปราบวัชพืช ใช้แรงงานคนทำ ซึ่งเป็นแรงงานจ้างประจำ

- การพรวนดิน นิคมฯ จะทำการพรวนดินประมาณ 6 ครั้งต่อปี

โดยใช้รถแทรกเตอร์ และคนงาน 1 คน (ซึ่งเป็นแรงงานจ้างประจำ) การพรวนดินแต่ละครั้งจะใช้เวลาประมาณ 24 นาที ซึ่งสามารถพรวนดินได้ 1 ไร่ ดังนั้นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจึงมีเฉพาะค่าน้ำมันเท่านั้น

ค่าใช้จ่ายในการพรวนดิน = $\frac{(24 \text{ นาที} \times 4.- \text{ บาท})}{60 \text{ นาที}} \times 6 \text{ ครั้ง} = 9.60 \text{ บาท}$

4) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเตรียมหม่อนสำหรับเลี้ยงไหม

นิคมฯ จะทำการเตรียมหม่อนสำหรับเลี้ยงไหมทุกปีโดยมีการตัดแต่งหม่อนด้วยวิธีตัดต่ำ 1 ครั้ง และตัดครั้งต้น 4 ครั้ง โดยใช้แรงงานคน ซึ่งเป็นแรงงานจ้างประจำทำ

ข. ต้นทุนคงที่ที่เกิดขึ้นมีดังนี้

1) ค่าแรงงานทางตรง

นิคมมีลูกจ้างประจำ 12 คน สำหรับทำงานในส่วนหม่อน ค่าแรงวันละ 30.- บาท

ค่าแรงงานทางตรงต่อไร่ = $\frac{1}{60} (12 \text{ คน} \times 30.- \text{ บาท} \times 360 \text{ วัน}) = 2,160.- \text{ บาท}$

2) ค่าแรงงานทางอ้อม

ค่าแรงงานทางอ้อมของนิคมฯ คือ เงินเดือนผู้จัดการส่วนหม่อน ประมาณ

เดือนละ 2,500.- บาท ปัจจุบันนิคมฯ มีผู้จัดการส่วนหม่อน 1 คน

$$\text{ค่าแรงงานทางอ้อมต่อไร่} = \frac{1}{60} (2,500.- \times 12 \text{ เดือน}) = 500.- \text{ บาท}$$

3) ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์ในการปลูกหม่อน

อุปกรณ์ในการปลูกหม่อนของนิคมฯ มีรถแทรกเตอร์ จอบ เสียม

และกรรไกร ซึ่งสามารถคิดค่าเสื่อมราคาได้ดังตารางที่ 3.7

$$\text{ค่าเสื่อมราคาต่อไร่} = 23,744.- \div 60 \text{ ไร่} = 395.73 \text{ บาท}$$

4) ค่าเช่าที่ดิน นิคมฯ มีที่ดินเป็นของตนเอง เพราะเป็นหน่วยงานของรัฐบาล

ตารางที่ 3.7 การคิดค่าเสื่อมราคาต่อไร่สำหรับอุปกรณ์ในการปลูกหม่อน

ลำดับ	รายการ	อุปกรณ์ในการปลูกหม่อน					
		จำนวนหน่วย	อายุการใช้งาน (ปี)	ต้นทุนต่อหน่วย (บาท)	จำนวนเงิน (บาท)	ค่าเสื่อมราคาต่อปีสำหรับเนื้อที่ 60 ไร่ (บาท)	ค่าเสื่อมราคาต่อปีสำหรับเนื้อที่ 1 ไร่ (บาท)
1	รถแทรกเตอร์-ไถ (67 แรงม้า) -พร้อม	1	10	230,000.00	230,000.00	23,000.00	383.33
2	จอบ เสียม	12	5	60.00	720.00	144.00	2.40
3	กรรไกร	10	5	300.00	3,000.00	600.00	10.00
	รวม			230,360.00	233,720.00	23,744.00	395.73

ตารางที่ 3.8 ต้นทุนแปรได้ในการปลูกหม่อนต่อไร่ต่อปีสำหรับการปลูกปีที่ 1

หน่วย : บาท

ลำดับ	รายการ	ค่าเตรียมดิน	ค่าปุ๋ย	ค่าน้ำเงิน	ค่าแรงงาน	รวม
1	ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเตรียมดิน	1,200.-	-	-	-	1,200.-
2	ค่าใช้จ่ายก่อนพันธุ์	-	-	-	*	-
3	ค่าใช้จ่ายในการปลูก	-	-	-	*	-
4	ค่าใช้จ่ายในการใส่ปุ๋ย	-	1,500.-	24.-	*	1,524.-
5	ค่าใช้จ่ายในการตามหญ้าพรวนดิน	-	-	9.60	*	9.60
	รวมต้นทุนแปรได้	1,200.-	1,500.-	33.60	*	2,733.60

* ใช้แรงงานจ้างประจำ 12 คน ค่าแรงวันละ 30.- บาท

ตารางที่ 3.9 ต้นทุนแปรได้ในการปลูกหม่อนต่อไร่ต่อปีสำหรับการปลูกปีที่ 2-5

หน่วย : บาท

ลำดับ	รายการ	ค่าปุ๋ย	ค่าน้ำเงิน	ค่าแรงงาน	รวม
1	ค่าใช้จ่ายในการใส่ปุ๋ย	1,500.-	24.-	*	1,524.-
2	ค่าใช้จ่ายในการตามหญ้าพรวนดิน	-	9.60	*	9.60
3	ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเตรียมหม่อน	-	-	*	-
	รวมต้นทุนแปรได้	1,500.-	33.60	*	1,533.60

* ใช้แรงงานจ้างประจำ 12 คน ค่าแรงวันละ 30.- บาท

3. การคำนวณต้นทุนใบหม่อนต่อกิโลกรัม

จากข้อมูลต้นทุนการปลูกหม่อนตามที่กล่าวแล้วข้างต้น พอสรุปเป็นต้นทุนรวมของการปลูกหม่อน 1 ไร่ โดยจะแยกต้นทุนเป็นปีที่ 1 ถึงปีที่ 5 ได้ดังนี้ (ดูตารางที่ 3.10)

ตารางที่ 3.10 ต้นทุนการปลูกหม่อนต่อไร่

หน่วย : บาท

	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5
ต้นทุนแปรได้					
ค่าเตรียมดิน	1,200.-	-	-	-	-
ค่าปุ๋ย	1,500.-	1,500.-	1,500.-	1,500.-	1,500.-
ค่าน้ำหมัก	33.60	33.60	33.60	33.60	33.60
รวมต้นทุนแปรได้	2,733.60	1,533.60	1,533.60	1,533.60	1,533.60
ต้นทุนคงที่					
ค่าแรงงานทางตรง	2,160.-	2,160.-	2,160.-	2,160.-	2,160.-
ค่าแรงงานทางอ้อม	500.-	500.-	500.-	500.-	500.-
ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์	395.73	395.73	395.73	395.73	395.73
รวมต้นทุนคงที่	3,055.73	3,055.73	3,055.73	3,055.73	3,055.73
รวมต้นทุนทั้งหมด	5,789.33	4,589.33	4,589.33	4,589.33	4,589.33
ผลผลิตหม่อนต่อไร่ต่อปี	-	1,500 กก.	1,500 กก.	1,500 กก.	1,500 กก.
ต้นทุนใบหม่อนต่อกิโลกรัม	-	3.06 บาท	3.06 บาท	3.06 บาท	3.06 บาท

อย่างไรก็ตามการคำนวณต้นทุนใบหม่อนต่อกิโลกรัมตามตารางที่ 3.10 ซึ่งจะได้ต้นทุนใบหม่อนต่อกิโลกรัมเท่ากับ 3.06 บาท นั้นยังไม่ถูกต้อง เนื่องจากเป็นการคำนวณเฉพาะต้นทุนที่เกิดขึ้นในแต่ละปีเท่านั้น แต่เนื่องจากในปีแรกที่ปลูกหม่อน ผู้ปลูกยังไม่สามารถเก็บใบหม่อนไปใช้เลี้ยงไหมได้ ต้องรอดจนปีที่ 2 จึงจะนำใบหม่อนไปใช้เลี้ยงไหม ดังนั้นในการคำนวณต้นทุนใบหม่อนต่อกิโลกรัมจึงควรจัดสรรต้นทุนการปลูกหม่อนปีแรก ซึ่งเป็นต้นทุนที่ให้ประโยชน์ชั่วอายุคนหม่อนเป็นต้นทุนการปลูกหม่อนในปีต่อ ๆ ไปด้วย แต่เนื่องจากหม่อนจะให้ผลผลิตที่ดีและสม่ำเสมอภายในระยะเวลาอีก 4 ปี ดังนั้นจึงควรจัดสรรต้นทุนทั้งหมดที่เกิดขึ้นในปีแรกไปให้กับต้นทุนการปลูกหม่อนในปีที่ 2, 3, 4 และ 5 ตามลำดับในจำนวนที่เท่ากัน (ดูตารางที่ 3.11)

ตารางที่ 3.11 ต้นทุนการปลูกหม่อนต่อไร่

หน่วย : บาท

	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5
ต้นทุนแปรได้					
ค่าเตรียมดิน	1,200.-	-	-	-	-
ค่าปุ๋ย	1,500.-	1,500.-	1,500.-	1,500.-	1,500.-
ค่าน้ำอิน	33.60	33.60	33.60	33.60	33.60
รวมต้นทุนแปรได้	2,733.60	1,533.60	1,533.60	1,533.60	1,533.60
ต้นทุนคงที่					
ค่าแรงงานทางตรง	2,160.-	2,160.-	2,160.-	2,160.-	2,160.-
ค่าแรงงานทางอ้อม	500.-	500.-	500.-	500.-	500.-
ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์	395.73	395.73	395.73	395.73	395.73
รวมต้นทุนคงที่	3,055.73	3,055.73	3,055.73	3,055.73	3,055.73
รวมต้นทุนที่เกิดขึ้นในแต่ละปี	5,789.33	4,589.33	4,589.33	4,589.33	4,589.33
จัดสรรต้นทุนที่ให้ประโยชน์ชั่วอายุคนหม่อน	5,789.33	1,447.33	1,447.33	1,447.33	1,447.33
รวมต้นทุนทั้งหมด	-	6,036.66	6,036.66	6,036.66	6,036.66
ผลผลิตหม่อนต่อไร่ต่อปี	-	1,500 กก.	1,500 กก.	1,500 กก.	1,500 กก.
ต้นทุนใบหม่อนต่อกิโลกรัม	-	4.02 บาท	4.02 บาท	4.02 บาท	4.02 บาท

สัมภาษณ์คนสร้างตนเอง (กสิกร)

1. ลักษณะการดำเนินงาน

กสิกรแต่ละครอบครัวจะปลูกหม่อนสำหรับเลี้ยงไหมวัยแก่ของตนเอง และได้รับความช่วยเหลือจากนิคมฯ ในเรื่องใบหม่อนสำหรับเลี้ยงไหมวัยแก่ (ถ้ากสิกรมีไม่เพียงพอ) จากการศึกษาข้อมูลต้นทุนการปลูกหม่อนของกสิกรพอสรุปได้ดังนี้

- เนื้อที่ปลูกหม่อนทั้งหมด 8 ไร่และกสิกรทำการปลูกหม่อนปีละ 8 ไร่ ได้ผลผลิตหม่อนปีละ 1,200 กิโลกรัมต่อไร่
- พันธุ์หม่อนที่ปลูกมีพันธุ์หม่อนน้อย และพันธุ์หม่อนตาต้า
- การเลี้ยงไหมของกสิกรมีการเลี้ยงไหมทั้งหมด 6 ครั้งต่อปี ซึ่งหม่อนแต่ละไร่ใน 1 ปีจะใช้เลี้ยงไหมได้เพียง 4 ครั้งเท่านั้น
- การจ้างแรงงานคน ค่าแรงวันละ 25.- บาท โดยถือว่า 1 วันทำงาน 8 ชั่วโมง
- ไม่มีค่าน้ำมัน เพราะว่ากสิกรไม่มีรถแทรกเตอร์ แต่จะใช้แรงงานคนทำ

2. ต้นทุนในการปลูกหม่อน

ก. ต้นทุนแปรได้ที่เกิดขึ้นต่อไร่มีดังนี้

- 1) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเตรียมดิน
การเตรียมดินของกสิกรใช้วิธีการจ้างเหมาทำ โดยเสียค่าไถและพรวน ไร่ละ 120.- บาท
- 2) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับท่อนพันธุ์
กสิกรซื้อท่อนพันธุ์มาสำหรับใช้ปลูก จากการสอบถามปรากฏว่าท่อนพันธุ์ที่ซื้อมาราคา 200.- บาท ใช้ปลูกได้ 4 ไร่
ต้นทุนท่อนพันธุ์ต่อ 1 ไร่ = 50.- บาท
- 3) ค่าใช้จ่ายในการปลูก
กสิกรใช้แรงงานคนปลูกหม่อน จากการศึกษาพบว่าคนงาน 1 คนสามารถปลูกหม่อนได้ 1 ไร่ในเวลา 1 วัน ดังนั้นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจะมีเฉพาะค่าแรงงานเท่านั้น ซึ่งเท่ากับ 25.- บาท
- 4) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการบำรุงรักษา
  - ก) การใส่ปุ๋ย การใส่ปุ๋ยของกสิกรจะใส่ทั้งปุ๋ยคอกและปุ๋ยวิทยาศาสตร์ ดังนี้

- ปุ๋ยคอก กลีกรใส่ปุ๋ยคอกปีละครั้ง โดยใส่ไร่ละ 1 ตัน ราคาปุ๋ยคอกตันละ 200.- บาท
- ปุ๋ยวิทยาศาสตร์ กลีกรใช้ปุ๋ยวิทยาศาสตร์ปีละครั้งโดยใส่ไร่ละ 25 กิโลกรัม ราคาปุ๋ยวิทยาศาสตร์กิโลกรัมละ 6.- บาท

การใส่ปุ๋ยของกลีกรจะใส่ตอนพรวนดิน เพราะฉะนั้นค่าแรงงานตอนนี้ยังไม่คิด ดังนั้นจะมีค่าใช้จ่ายเฉพาะค่าปุ๋ยเท่านั้น

ปุ๋ยคอก : ใช้ทั้งสิ้น 1 ตัน ๆ ละ 200.- บาท	= 200.- บาท
ปุ๋ยวิทยาศาสตร์ : ใช้ทั้งสิ้น 25 กิโลกรัม ๆ ละ 6.- บาท	= 150.- "
รวมค่าใช้จ่ายในการใส่ปุ๋ย	<u>350.- บาท</u>

ข) การตายหญ้าพรวนดิน กลีกรได้แบ่งการตายหญ้าพรวนดินเป็น 2 งานคือ

- การปราบวัชพืชปี กลีกรจะทำการปราบวัชพืชไร่ละ 1 ครั้งต่อปี โดยใช้แรงงานคน จากการศึกษาได้ข้อมูลว่าในการปราบวัชพืชแต่ละครั้งในเนื้อที่ 1 ไร่จะใช้คนงาน 3 คน ทำเสร็จภายใน 1 วัน ดังนั้นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจะมีเฉพาะค่าแรงงานเท่านั้น

- การพรวนดิน กลีกรจะทำการพรวนดินไร่ละประมาณ 2 ครั้งต่อปี โดยใช้แรงงานคน ซึ่งในเนื้อที่ 1 ไร่จะใช้คนงาน 4 คน ทำเสร็จภายใน 1 วัน ดังนั้นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจะมีเฉพาะค่าแรงงานเท่านั้น

ค่าแรงงาน :-

ในการปราบวัชพืชไร่คนงาน 3 คน ๆ ละ 25.- บาท x 1 ครั้ง	= 75.- บาท
ในการพรวนดิน ไร่คนงาน 4 คน ๆ ละ 25.- บาท x 2 ครั้ง	= 200.- "
รวมค่าใช้จ่ายในการตายหญ้าพรวนดิน	<u>275.- บาท</u>

5) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเตรียมหม่อนสำหรับเลี้ยงไหม

กลีกรจะทำการเตรียมหม่อนสำหรับเลี้ยงไหมทุกปี โดยตัดแต่งหม่อนด้วยวิธีตัดต่ำ 1 ครั้ง และตัดแขนง 4 ครั้ง โดยใช้แรงงานคน จากการศึกษาพบว่าคนงาน 2 คนสามารถเตรียมหม่อนได้ 3 ไร่ในเวลา 1 วัน ดังนั้นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจะมีเฉพาะค่าแรงงานเท่านั้น

ค่าแรงงานในการเตรียมหม่อน 3 ไร่ใน 1 ปี = 2 คน x 25.- บาท x 5 ครั้ง = 250.- บาท
 ดังนั้นค่าแรงงานในการเตรียมหม่อน 1 ไร่ใน 1 ปี = $\frac{250.- \text{ บาท}}{3} = 83.33 \text{ บาท}$

๒. ต้นทุนคงที่ที่เกิดขึ้นมีดังนี้

1) ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์ในการปลูกหม่อน

อุปกรณ์ในการปลูกหม่อนของกสิกรรม จอบ เสียมและกรรไกร ซึ่งสามารถ

คิดค่าเสื่อมราคาได้ดังตารางที่ 3.12

$$\text{ค่าเสื่อมราคาต่อไร่} = 300.- \div 8 \text{ ไร่} = 37.5 \text{ บาท}$$

2) ค่าเช่าที่ดิน

กสิกรได้รับสิทธิเช่าที่ดินจากรายการ แต่เพื่อความถูกต้องในการคำนวณ

ต้นทุนการปลูกหม่อน จึงต้องคำนึงถึงเรื่องค่าเช่าที่ดินด้วย จากการสอบถามอัตราค่าเช่าที่ดินในบริเวณ
นั้นประมาณไร่ละ 350.- บาทต่อปี

ตารางที่ 3.12 การคิดค่าเสื่อมราคาคงที่สำหรับอุปกรณ์ในการปลูกหม่อน

ลำดับ	รายการ	อุปกรณ์ในการปลูกหม่อน					
		จำนวนหน่วย	อายุการใช้งาน (ปี)	ต้นทุนต่อหน่วย (บาท)	จำนวนเงิน (บาท)	ค่าเสื่อมราคาต่อปีสำหรับเนื้อที่ 8 ไร่ (บาท)	ค่าเสื่อมราคาต่อปีสำหรับเนื้อที่ 1 ไร่ (บาท)
1	จอบ เสียม	5	5	60.-	300.-	60.-	7.5
2	กรรไกร	4	5	300.-	1,200.-	240.-	30.-
	รวม			360.-	1,500.-	300.-	37.5

ตารางที่ 3.13 ต้นทุนแปรได้ในการปลูกหม่อนต่อไร่ต่อปีสำหรับการปลูกปีที่ 1

หน่วย : บาท

ลำดับ	รายการ	ค่าท่อนพันธุ์	ค่าเตรียมดิน	ค่าปุ๋ย	ค่าแรงงาน	รวม
1	ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเตรียมดิน	-	120.-	-	-	120.-
2	ค่าใช้จ่ายท่อนพันธุ์	50.-	-	-	-	50.-
3	ค่าใช้จ่ายในการปลูก	-	-	-	25.-	25.-
4	ค่าใช้จ่ายในการใส่ปุ๋ย	-	-	350.-	-	350.-
5	ค่าใช้จ่ายในการตัดหญ้าพรุนดิน	-	-	-	275.-	275.-
	รวมต้นทุนแปรได้	50.-	120.-	350.-	300.-	820.-

ตารางที่ 3.14 ต้นทุนแปรได้ในการปลูกหม่อนต่อไร่ต่อปีสำหรับการปลูกปีที่ 2-5

หน่วย : บาท

ลำดับ	รายการ	ค่าปุ๋ย	ค่าแรงงาน	รวม
1	ค่าใช้จ่ายในการใส่ปุ๋ย	350.-	-	350.-
2	ค่าใช้จ่ายในการตัดหญ้าพรุนดิน	-	275.-	275.-
3	ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเตรียมหม่อน	-	83.33	83.33
	รวมต้นทุนแปรได้	350.-	358.33	708.33

3. การคำนวณต้นทุนใบหม่อนต่อกิโลกรัม

จากข้อมูลต้นทุนการปลูกหม่อนตามที่กล่าวแล้วข้างต้น พอสรุปเป็นต้นทุนรวมของการปลูกหม่อน 1 ไร่ โดยจะแยกต้นทุนเป็นปีที่ 1 ถึงปีที่ 5 ได้ดังนี้ (ดูตารางที่ 3.15)

ตารางที่ 3.15 ต้นทุนการปลูกหม่อนต่อไร่

หน่วย : บาท

	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5
ต้นทุนแปรได้					
ค่าเตรียมดิน	120.-	-	-	-	-
ค่าท่อนพันธุ์	50.-	-	-	-	-
ค่าปุ๋ย	350.-	350.-	350.-	350.-	350.-
ค่าแรงงาน	300.-	358.33	358.33	358.33	358.33
รวมต้นทุนแปรได้	820.-	708.33	708.33	708.33	708.33
ต้นทุนคงที่					
ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์	37.50	37.50	37.50	37.50	37.50
ค่าเช่าที่ดิน	350.-	350.-	350.-	350.-	350.-
รวมต้นทุนแปรได้	387.50	387.50	387.50	387.50	387.50
รวมต้นทุนทั้งหมด	1,207.50	1,095.83	1,095.83	1,095.83	1,095.83
ผลผลิตหม่อนต่อไร่ต่อปี	-	1,200 กก.	1,200 กก.	1,200 กก.	1,200 กก.
ต้นทุนใบหม่อนต่อกิโลกรัม	-	0.91 บาท	0.91 บาท	0.91 บาท	0.91 บาท

อย่างไรก็ตามการคำนวณต้นทุนใบหม่อนต่อกิโลกรัมตามตารางที่ 3.15 ซึ่งจะได้ต้นทุนใบหม่อนต่อกิโลกรัมเท่ากับ 0.91 บาทนั้นยังไม่ถูกต้อง เนื่องจากเป็นการคำนวณเฉพาะต้นทุนที่เกิดขึ้นในแต่ละปีเท่านั้น แต่เนื่องจากในปีแรกที่ปลูกหม่อน ผู้ปลูกยังไม่สามารถเก็บใบหม่อนไปใช้เลี้ยงไหมได้ ต้องรอดจนปีที่ 2 จึงจะนำใบหม่อนไปใช้เลี้ยงไหม ดังนั้นในการคำนวณต้นทุนใบหม่อนต่อกิโลกรัมจึงควรจัดสรรต้นทุนการปลูกหม่อนปีแรก ซึ่งเบต้นทุนที่ให้ประโยชน์ชั่วอายุส่วนหม่อนเป็นต้นทุนการปลูกหม่อนในปีต่อ ๆ ไปด้วย แต่เนื่องจากหม่อนจะให้ผลผลิตที่ดีและสม่ำเสมอภายในระยะเวลาอีก 4 ปี ดังนั้นจึงควรจัดสรรต้นทุนทั้งหมดที่เกิดขึ้นในปีแรกไปให้รับต้นทุนการปลูกหม่อนในปีที่ 2, 3, 4 และ 5 ตามค่าบในจำนวนที่เท่ากัน (ดูตารางที่ 3.16)

ตารางที่ 3.16 ต้นทุนการปลูกหม่อนต่อไร่

หน่วย : บาท

	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5
ต้นทุนแปรได้					
ค่าเช่าที่ดิน	120.-	-	-	-	-
ค่าท่อนพันธุ์	50.-	-	-	-	-
ค่าปุ๋ย	350.-	350.-	350.-	350.-	350.-
ค่าแรงงาน	300.-	358.33	358.33	358.33	358.33
รวมต้นทุนแปรได้	820.-	708.33	708.33	708.33	708.33
ต้นทุนคงที่					
ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์	37.50	37.50	37.50	37.50	37.50
ค่าเช่าที่ดิน	350.-	350.-	350.-	350.-	350.-
รวมต้นทุนคงที่	387.50	387.50	387.50	387.50	387.50
รวมต้นทุนที่เกิดขึ้นในแต่ละปี	1,207.50	1,095.83	1,095.83	1,095.83	1,095.83
จัดสรรต้นทุนที่ให้ประโยชน์ชั่วอายุส่วนหม่อน	1,207.50	301.87	301.87	301.87	301.87
รวมต้นทุนทั้งหมดต่อไร่ต่อปี	-	1,397.70	1,397.70	1,397.70	1,397.70
ผลผลิตหม่อนต่อไร่ต่อปี		1,200 กก.	1,200 กก.	1,200 กก.	1,200 กก.
ต้นทุนใบหม่อนต่อกิโลกรัม		1.16 บาท	1.16 บาท	1.16 บาท	1.16 บาท

บริษัท ไพรโรจน์ใหม่ไทย จำกัด อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง

1. ลักษณะการดำเนินงาน จากการศึกษาต้นทุนการปลูกหม่อนที่บริษัทไพรโรจน์ใหม่ไทยจำกัด มีลักษณะการดำเนินงานพอสรุปได้ดังนี้

- การลงทุนปลูกหม่อนของบริษัทตอนแรกลงทุนต่ำ โดยมีการเตรียมดินไม่ค่อยดี ผลทำให้บริษัทต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงในระยะต่อมา
- เนื้อที่ปลูกหม่อนทั้งหมด 800 ไร่ และบริษัททำการปลูกหม่อนปีละ 800 ไร่
- พันธุ์หม่อนที่ปลูกมีพันธุ์หม่อนน้อย และพันธุ์หม่อนตาต่ำ
- บริษัทเลี้ยงไหมทั้งหมด 8 ครั้งต่อปี โดยแบ่งแปลงหม่อนเป็น 3 แปลง ซึ่งแต่ละแปลงมีขนาดไม่เท่ากัน และใน 1 ไร่จะใช้เลี้ยงไหมได้ไม่เกินปีละ 3 ครั้ง
- ผลผลิตของหม่อนใน 1 ไร่จะให้ผลผลิตหม่อน 500 กิโลกรัมต่อการเลี้ยงไหม 1 ครั้ง บริษัทเลี้ยงไหม 8 ครั้งใน 1 ปี ซึ่งหม่อนแต่ละไร่ใน 1 ปีจะใช้เลี้ยงไหมเพียง 3 ครั้งเท่านั้น ดังนั้นผลผลิตของหม่อนปีละ $500 \times 3 = 1,500$ กิโลกรัมต่อไร่
- คนงานทำงานวันละ 8 ชั่วโมง อัตราค่าแรงวันละ 35.- บาท
- ใช้รถแทรกเตอร์ในการทำสวนหม่อน เสียค่าน้ำมันดังนี้

ค่าน้ำมันโซลาร์วันละ 25 ลิตร ๆ ละ 6.70 บาท	167.50 บาท
ค่าน้ำมันเครื่องวันละ 2 ลิตร ๆ ละ 20.- บาท	<u>40.00</u> "
	<u>207.50</u> บาท
ค่าน้ำมันชั่วโมงละ	25.94 บาท
- ค่าแรงงานสำหรับรถแทรกเตอร์แยกเป็น	
ค่าแรงงานคนขับวันละ	65.00 บาท
ค่าแรงงานทำขับรถ (2 คน) คนละ 35.- บาท	<u>70.00</u> "
	<u>135.00</u> บาท
ค่าแรงงานสำหรับรถแทรกเตอร์ชั่วโมงละ	16.88 บาท

- ค่าซ่อมแซมรถแทรกเตอร์แยกเป็น

ค่าซ่อม-อะไหล่ตัวรถวันละ	55.-	บาท
ค่าซ่อม-อะไหล่เครื่องท้ายพาน พรวน วันละ	57.-	บาท
	<u>112.-</u>	บาท
ค่าซ่อมแซมชั่วโมงละ	14.-	บาท

2. ต้นทุนในการปลูกหม่อน

ก. ต้นทุนแปรโตที่เกิตขึ้นต่อไร่มีดังนี้

1) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเตรียมดิน

การเตรียมดินของบริษัทใช้วิธีการจ้างเหมาทำ โดยเสียค่าจ้างไร่ละ

450.- บาท

2) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับท่อนพันธุ์

บริษัทได้ท่อนพันธุ์มาจากหน่วยราชการ และจากหน่วยงานของเอกชน

แต่ต้องเสียค่าขนส่งในราคาต้นละ 3,000.- บาท โดยปกติจะได้อ่อนพันธุ์มาไม่น้อยกว่า 1 ต้น

ซึ่งท่อนพันธุ์ 1 ต้นสามารถนำไปปลูกได้ 25 ไร่

$$\text{ต้นทุนท่อนพันธุ์ต่อ 1 ไร่} = \frac{3,000.- \text{ บาท} \times 1}{25} = 120.- \text{ บาท}$$

3) ค่าใช้จ่ายในการปลูก

บริษัทปลูกหม่อนโดยใช้แรงงานคน จากการสอบถามปรากฏว่าคนงาน

3 คนสามารถปลูกหม่อนได้ 1 ไร่ในเวลา 1 วัน ดังนั้นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจะมีเฉพาะค่าแรงงาน

เท่านั้น ซึ่งเท่ากับ 35.- บาท x 3 คน = 105.- บาท

4) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการบำรุงรักษา

ก) การใส่ปุ๋ย การใส่ปุ๋ยของบริษัทจะใส่ปุ๋ยซีพีหม้อกรองจากโรงงาน

น้ำตาลและปุ๋ยวิทยาศาสตร์ดังนี้

- ปุ๋ยซีพีหม้อกรอง บริษัทจะซื้อปุ๋ยซีพีหม้อกรองมาจากโรงงานน้ำตาล

ซึ่งตั้งอยู่บริเวณใกล้เคียงกัน ใส่ปุ๋ยปีละครั้ง ใช้เวลาในการใส่ปุ๋ยโดยรถแทรกเตอร์ครั้งละ 3 ชั่วโมงต่อไร่

โดยใส่ปุ๋ยไร่ละ 400 กิโลกรัม ราคาปุ๋ยต้นละ 30.- บาท (1 ต้น = 1,000 กิโลกรัม)

- ปุ๋ยวิทยาศาสตร์ บริษัทใช้ปุ๋ยวิทยาศาสตร์ใส่ปีละ 3 ครั้ง ใช้

เวลาในการใส่ปุ๋ยโดยรถแทรกเตอร์ครั้งละ 3 ชั่วโมงต่อไร่ โดยใส่ปุ๋ยไร่ละ 50 กิโลกรัมต่อครั้ง
ราคาปุ๋ยวิทยาศาสตร์กิโลกรัมละ 6.- บาท

ดังนั้นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจะมี ค่าปุ๋ย ค่าน้ำมัน ค่าแรงงานและค่าซ่อมแซม

ค่าปุ๋ย :-

(บาท)

ปุ๋ยขี้หม้อกรองใช้ทั้งสิ้น 400 กิโลกรัม ๆ ละ .03 บาท	=	12.00	
ปุ๋ยวิทยาศาสตร์ใช้ทั้งสิ้น 150 กิโลกรัม ๆ ละ 6.- บาท	=	<u>900.00</u>	912.00

ค่าน้ำมัน :-

สำหรับการใส่ปุ๋ยขี้หม้อกรอง 3 ชั่วโมง ๆ ละ 25.94 บาท	=	77.82	
สำหรับการใส่ปุ๋ยวิทยาศาสตร์ 9 ชั่วโมง ๆ ละ 25.94 บาท	=	<u>233.46</u>	311.28

ค่าแรงงาน :-

สำหรับการใส่ปุ๋ยขี้หม้อกรอง 3 ชั่วโมง ๆ ละ 16.88 บาท	=	50.64	
สำหรับการใส่ปุ๋ยวิทยาศาสตร์ 9 ชั่วโมง ๆ ละ 16.88 บาท	=	<u>151.92</u>	202.56

ค่าซ่อมแซม :-

สำหรับการใส่ปุ๋ยขี้หม้อกรอง 3 ชั่วโมง ๆ ละ 14.- บาท	=	42.00	
สำหรับการใส่ปุ๋ยวิทยาศาสตร์ 9 ชั่วโมง ๆ ละ 14.- บาท	=	<u>126.00</u>	168.00

รวมค่าใช้จ่ายในการใส่ปุ๋ย

1,593.84

ข) การตายหญ้าพรวนดิน บริษัทได้แบ่งการตายหญ้าพรวนดินเป็น 2 งานคือ

- การปราบวัชพืช บริษัทจะทำการปราบวัชพืชไร่ละประมาณ 10 ครั้งต่อปี
โดยใช้รถแทรกเตอร์ ใช้เวลาในการปราบวัชพืชแต่ละครั้งไร่ละ 1 ชั่วโมง

- การพรวนดิน บริษัทจะทำการพรวนดิน 1 ครั้งต่อปี โดยใช้รถแทรกเตอร์
การพรวนดินแต่ละครั้งจะใช้เวลา 1 ชั่วโมง ซึ่งสามารถพรวนดินได้ 1 ไร่

ดังนั้นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจะมีค่าน้ำมัน ค่าแรงงานและค่าซ่อมแซม

ค่าน้ำมัน :-		(บาท)
ในการปราบวัชพืช 10 ชั่วโมง ๆ ละ 25.94 บาท =	259.40	
ในการพรวนดิน 1 ชั่วโมง ๆ ละ 25.94 บาท =	<u>25.94</u>	285.34
ค่าแรงงาน :-		
ในการปราบวัชพืช 10 ชั่วโมง ๆ ละ 16.88 บาท =	168.80	
ในการพรวนดิน 1 ชั่วโมง ๆ ละ 16.88 บาท =	<u>16.88</u>	185.68
ค่าซ่อมแซม :-		
ในการปราบวัชพืช 10 ชั่วโมง ๆ ละ 14.- บาท =	140.00	
ในการพรวนดิน 1 ชั่วโมง ๆ ละ 14.- บาท =	<u>14.00</u>	154.00
รวมค่าใช้จ่ายในการตายหญ้าพรวนดิน		<u>625.02</u>

5) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเตรียมหม่อนสำหรับเลี้ยงไหม

บริษัทจะทำการเตรียมหม่อนสำหรับเลี้ยงไหมโดยตัดแต่งหม่อนด้วยวิธีตัดต่ำ

1 ครั้ง และตัดครึ่งต้นหรือตัดแขนง 3 ครั้ง โดยใช้แรงงานคน จากการศึกษาพบว่าในการตัดต่ำ
 คนงาน 2 คนสามารถเตรียมหม่อนได้ 3 ไร่ในเวลา 1 วัน และในการตัดครึ่งต้นหรือตัดแขนง
 คนงาน 1 คนสามารถเตรียมหม่อนได้ 1 ไร่ในเวลา 1 วัน ดังนั้นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจะมีเฉพาะ
 ค่าแรงงานเท่านั้น

ค่าแรงงานในการตัดต่ำ 3 ไร่ใน 1 ปี = 2 คน x 35.- บาท x 1 ครั้ง = 70.- บาท

ดังนั้นค่าแรงงานในการตัดต่ำ 1 ไร่ใน 1 ปี = $\frac{70.-\text{บาท}}{3}$ = 23.33 บาท

ค่าแรงงานในการตัดครึ่งต้นหรือตัดแขนง 1 ไร่ใน 1 ปี

= 1 คน x 35.- บาท x 3 ครั้ง = 105.00 "

รวมค่าแรงงานในการเตรียมหม่อน 128.33 บาท

ข. ต้นทุนคงที่ที่เกิดขึ้ณฝั่งนี้

1) ค่าแรงงานทางอ้อม

ค่าแรงงานทางอ้อมของบริษัท คือ เงินเดือนผู้จัดการส่วนหม่อน ประมาณเดือนละ 2,500.- บาท ปัจจุบันบริษัทมีผู้จัดการส่วนหม่อน 3 คน

$$\text{ค่าแรงงานทางอ้อมต่อไร่} = \frac{1}{800} (2,500.- \times 3 \text{ คน} \times 12 \text{ เดือน}) = 112.50 \text{ บาท}$$

2) ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์ในการปลูกหม่อน

อุปกรณ์ในการปลูกหม่อนของบริษัทมีรถแทรกเตอร์ 3 คัน และเสียม

ซึ่งสามารถคิดค่าเสื่อมราคาได้ดังตารางที่ 3.17

$$\text{ค่าเสื่อมราคาต่อไร่} = 14,460.- \div 800 \text{ ไร่} = 18.07 \text{ บาท}$$

3) ค่าเช่าที่ดิน

บริษัทมีที่ดินเป็นของตัวเอง สำหรับบราซิลที่ตนทางบริษัทไม่สามารถให้ยืมผู้ปลูกได้เพราะฉะนั้นเพื่อความถูกต้องในการคำนวณต้นทุนการปลูกหม่อนจึงต้องคำนึงถึงเรื่องค่าเช่าที่ดินด้วย จากการสอบถามอัตราค่าเช่าที่ดินในบริเวณนั้นประมาณไร่ละ 300.- บาทต่อปี

ตารางที่ 3.17 การคิดค่าเสื่อมราคาต่อปี สำหรับอุปกรณ์ในการปลูกหม่อน

ลำดับ	รายการ	อุปกรณ์ในการปลูกหม่อน					
		จำนวนหน่วย	อายุการใช้งาน (ปี)	ต้นทุนต่อหน่วย (บาท)	จำนวนเงิน (บาท)	ค่าเสื่อมราคาต่อปีสำหรับเนื้อที่ 800 ไร่ (บาท)	ค่าเสื่อมราคาต่อปีสำหรับเนื้อที่ 1 ไร่ (บาท)
1	รถแทรกเตอร์-185 แรงม้า	1	10	120,000.-	120,000.-	12,000.-	15.-
2	แทรกเตอร์	36	5	300.-	10,800.-	2,160.-	2.7
3	เสียม	12	2	50.-	600.-	300.-	0.37
	รวม			120,350.-	131,400.-	14,460.-	18.07

ตารางที่ 3.18 ต้นทุนแปรได้ในการปลูกหม่อนต่อไร่ต่อปีสำหรับการปลูกปีที่ 1

หน่วย : บาท

ลำดับ	รายการ	ค่าเตรียมดิน	ค่าปุ๋ย	ค่าน้ำฝน	ค่าแรงงาน	ค่าซ่อมแซม	ค่าขนส่ง	รวม
1	ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเตรียมดิน	450.-	-	-	-	-	-	450.-
2	ค่าใช้จ่ายที่อพินธุ์	-	-	-	-	-	120.-	120.-
3	ค่าใช้จ่ายในการปลูก	-	-	-	105.-	-	-	105.-
4	ค่าใช้จ่ายในการใส่ปุ๋ย	-	912.-	311.28	202.56	168.-	-	1,593.84
5	ค่าใช้จ่ายในการตัดหญ้า พรวนดิน	-	-	285.34	185.68	154.-	-	625.02
	รวมต้นทุนแปรได้	450.-	912.-	596.62	493.24	322.-	120.-	2,893.86

ตารางที่ 3.19 ต้นทุนแปรได้ในการปลูกหม่อนต่อไร่ต่อปีสำหรับการปลูกปีที่ 2-5

หน่วย : บาท

ลำดับ	รายการ	ค่าปุ๋ย	ค่าน้ำฝน	ค่าแรงงาน	ค่าซ่อมแซม	รวม
1	ค่าใช้จ่ายในการใส่ปุ๋ย	912.-	311.28	202.56	168.-	1,593.84
2	ค่าใช้จ่ายในการตัดหญ้าพรวนดิน	-	285.34	185.68	154.-	625.02
3	ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเตรียมหม่อน	-	-	128.33	-	128.33
	รวมต้นทุนแปรได้	912.-	596.62	516.57	322.-	2,347.19

3. การคำนวณต้นทุนใบหม่อนต่อกิโลกรัม

จากข้อมูลต้นทุนการปลูกหม่อนตามที่กล่าวแล้วข้างต้น พอสรุปเป็นต้นทุนรวมของการปลูกหม่อน 1 ไร่ โดยจะแยกต้นทุนเป็นปีที่ 1 ถึงปีที่ 5 ได้ดังนี้ (ดูตารางที่ 3.20)

ตารางที่ 3.20 ต้นทุนการปลูกหม่อนต่อไร่

หน่วย : บาท

	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5
ต้นทุนแปรได้					
ค่าเตรียมดิน	450.-	-	-	-	-
ค่าปุ๋ย	912.-	912.-	912.-	912.-	912.-
ค่าน้ำหมัก	596.62	596.62	596.62	596.62	596.62
ค่าแรงงาน	493.24	516.57	516.57	516.57	516.57
ค่าซ่อมแซม	322.-	322.-	322.-	322.-	322.-
ค่าขนส่ง	120.-	-	-	-	-
รวมต้นทุนแปรได้	2,893.86	2,347.19	2,347.19	2,347.19	2,347.19
ต้นทุนคงที่					
ค่าแรงงานทางอ้อม	112.50	112.50	112.50	112.50	112.50
ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์	18.07	18.07	18.07	18.07	18.07
ค่าเช่าที่ดิน	300.-	300.-	300.-	300.-	300.-
รวมต้นทุนคงที่	430.57	430.57	430.57	430.57	430.57
รวมต้นทุนทั้งหมด	3,324.43	2,777.76	2,777.76	2,777.76	2,777.76
ผลผลิตหม่อนต่อไร่ต่อปี	-	1,500 กก.	1,500 กก.	1,500 กก.	1,500 กก.
ต้นทุนใบหม่อนต่อกิโลกรัม	-	1.85 บาท	1.85 บาท	1.85 บาท	1.85 บาท

อย่างไรก็ตามการคำนวณต้นทุนใบหม่อนต่อกิโลกรัมตามตารางที่ 3.20 ซึ่งจะได้นับต้นทุนใบหม่อนต่อกิโลกรัมเท่ากับ 1.85 บาทนั้นยังไม่ถูกต้อง เนื่องจากเป็นการคำนวณเฉพาะต้นทุนที่เกิดขึ้นในแต่ละปีเท่านั้น แต่เนื่องจากในปีแรกที่ปลูกหม่อน ผู้ปลูกยังไม่สามารถเก็บใบหม่อนไปใช้เลี้ยงไหมได้ ต้องรอดจนปีที่ 2 จึงจะนำใบหม่อนไปใช้เลี้ยงไหม ดังนั้นในการคำนวณต้นทุนใบหม่อนต่อกิโลกรัมจึงควรจัดสรรต้นทุนการปลูกหม่อนปีแรก ซึ่งเป็นต้นทุนที่ให้ประโยชน์ชั่วอายุชั่วหม่อนเป็นต้นทุนการปลูกหม่อนในปีต่อ ๆ ไปด้วย แต่เนื่องจากหม่อนจะให้ผลผลิตที่ดีและสม่ำเสมอภายในระยะเวลาอีก 4 ปี ดังนั้นจึงควรจัดสรรต้นทุนทั้งหมดที่ เกิดขึ้นในปีแรกไปให้กับต้นทุนการปลูกหม่อนในปีที่ 2, 3, 4 และ 5 ตามลำดับในจำนวนที่เท่ากัน (ดูตารางที่ 3.21)

ตารางที่ 3.21 ต้นทุนการปลูกหม่อนต่อไร่

หน่วย : บาท

	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5
ต้นทุนแปรได้					
ค่าเตรียมดิน	450.-	-	-	-	-
ค่าปุ๋ย	912.-	912.-	912.-	912.-	912.-
ค่าน้ำหมัก	596.62	596.62	596.62	596.62	596.62
ค่าแรงงาน	493.24	516.57	516.57	516.57	516.57
ค่าซ่อมแซม	322.-	322.-	322.-	322.-	322.-
ค่าขนส่ง	120.-	-	-	-	-
รวมต้นทุนแปรได้	2,893.86	2,347.19	2,347.19	2,347.19	2,347.19
ต้นทุนคงที่					
ค่าแรงงานทางอ้อม	112.50	112.50	112.50	112.50	112.50
ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์	18.07	18.07	18.07	18.07	18.07
ค่าเช่าที่ดิน	300.-	300.-	300.-	300.-	300.-
รวมต้นทุนคงที่	430.57	430.57	430.57	430.57	430.57
รวมต้นทุนที่เกิดขึ้นในแต่ละปี	3,324.43	2,777.76	2,777.76	2,777.76	2,777.76
จัดสรรต้นทุนที่ให้ประโยชน์ชั่วอายุชั่วหม่อน	3,324.43	831.11	831.11	831.11	831.11
รวมต้นทุนทั้งหมดต่อไร่ต่อปี	-	3,608.87	3,608.87	3,608.87	3,608.87
ผลผลิตหม่อนต่อไร่ต่อปี	-	1,500 กก.	1,600 กก.	1,500 กก.	1,500 กก.
ต้นทุนใบหม่อนต่อกิโลกรัม	-	2.41 บาท	2.41 บาท	2.41 บาท	2.41 บาท

บริษัท จุลไหมไทย จำกัด อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

1. ลักษณะการดำเนินงาน

จากการศึกษาต้นทุนการปลูกหม่อนที่บริษัท จุลไหมไทย จำกัด มีลักษณะการดำเนินงานพอสรุปได้ดังนี้

- บริษัทปลูกหม่อนในเนื้อที่ปลูกหม่อนทั้งหมด 2,300 ไร่ ผลผลิตของหม่อนปีละ 2,000 กิโลกรัมต่อไร่
- พันธุ์หม่อนที่ปลูกมีหม่อนน้อยและหม่อนไม้ พันธุ์หม่อนไม้จะปลูกในบริเวณที่ดินไม่ค่อยดี โดยใช้หม่อนไม้เป็นต้นตอแล้วตัดตายด้วยหม่อนน้อย เพราะหม่อนไม้เป็นหม่อนพันธุ์พื้นเมืองที่ทนทานได้ดีกว่าหม่อนน้อย
- บริษัทเลี้ยงไหมทั้งหมด 8 ครั้งต่อปี โดยแบ่งแปลงหม่อนเป็น 230 แปลง แปลงละ 10 ไร่และใน 1 ไร่จะใช้เลี้ยงไหมได้ไม่เกินปีละ 3 ครั้ง
- บริษัทมีคนงานรายวันจำนวน 40 คน สำหรับทำงานในส่วนหม่อนเกี่ยวกับการปลูกหม่อน และการเตรียมหม่อนสำหรับเลี้ยงไหม นอกจากนั้นบริษัทยังมีคนงานอีก 17 คน ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่คุมงาน หัวหน้าส่วนหม่อน คนงานขับรถแทรกเตอร์ คนงานคุมเครื่องสูบน้ำและเครื่องพ่นยา เป็นต้น
- การทำงานของบริษัทจะมีวันหยุดให้แก่คนงานเดือนละ 2 วัน ฉะนั้นในการคำนวณเกี่ยวกับค่าแรงงานจะคิดวันทำงานเดือนละ 28 วัน
- เนื่องจากบริษัทไม่สามารถให้รายละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอนในการปลูกหม่อน ทำให้ไม่ทราบจำนวนครั้งและเวลาการทำงานของขั้นตอนในการปลูกหม่อน แต่บริษัทให้อัตราเป็นยอดรวมของค่าใช้จ่ายทั้งปี ดังนั้นจึงต้องมีการแบ่งสรรค่าใช้จ่ายทั้งปีให้กับขั้นตอนการปลูกหม่อน โดยจะคิดเทียบตามเวลาทำงานจริงใน 1 ปี (ตารางที่ 3.23 และตารางที่ 3.24)
- บริษัทมีการให้น้ำในส่วนหม่อนด้วย เนื่องจากน้ำฝนตามธรรมชาติมีไม่เพียงพอ จึงต้องมีการสูบน้ำเข้าไร่หม่อนโดยใช้เครื่องสูบน้ำ
- เนื่องจากส่วนหม่อนมีศัตรูหม่อนรบกวน บริษัทจึงมีการปราบศัตรูหม่อน โดยใช้ยาฆ่าแมลงและยาฆ่าเชื้อราใส่ในเครื่องมือพ่นยา สำหรับพ่นยาในส่วนหม่อน

ตารางที่ 3.22 รายละเอียดของต้นทุนค่าจ้าง

ประเภท	(1) จำนวนคน	(2) จำนวนคน	(3) เวลาทำงาน ใน 1 ปี (เดือน)	(4) เวลาทำงาน ใน 1 เดือน (วัน)	(5) = (1) x (3) x (4) จำนวนเวลา ทำงานใน 1 ปี (วัน)	(6) อัตราค่าแรง งานต่อวัน (บาท)	(7) = (2) x (6) ค่าแรงงาน ต่อวัน (บาท)	(8) อัตราค่าแรง งานต่อเดือน (บาท)	(9) = (4) x (7) ค่าแรงงานต่อ เดือน (บาท)	(10) = (3) x (9) ค่าแรงงานต่อปี (2,300 บาท) (บาท)	(11) ค่าแรงงานต่อปี (1 บาท) (บาท)
รวมค่าจ้างและค่าตอบแทน											
ค่าจ้างเงินเดือน		40	10	28	280	40.-	1,600.-	-	44,800.-	448,000.-	194.78
ค่าเบี้ยเลี้ยง		5	12	-	-	-	-	2,500.-	*12,500.-	150,000.-	65.22
ค่าเบี้ยประกันสังคม		1	12	-	-	-	-	5,000.-	*5,000.-	60,000.-	26.09
รวมค่าจ้างและค่าตอบแทน										658,000.-	286.09
ค่าแรงงานคนขับรถบรรทุก/มอเตอร์											
รถบรรทุก	2	2	6	28	336	85.-	170.-	-	4,760.-	28,560.-	12.42
รถจักรยานยนต์	1	1	2	28	56	85.-	85.-	-	2,380.-	4,760.-	2.07
รถจักรยานยนต์	1	1	4	28	112	85.-	85.-	-	2,380.-	9,520.-	4.14
รวมค่าแรงงานคนขับรถบรรทุก/มอเตอร์										42,840.-	18.63
ค่าแรงงานคนขับรถส่งสินค้า	5	5	2	28	280	50.-	250.-	-	7,000.-	14,000.-	6.10
ค่าแรงงานคนขับรถส่งสินค้า	2	2	8	28	448	195.-	390.-	-	10,920.-	87,360.-	37.38

หมายเหตุ ก. ช่องที่ (1), (2), (4), (5), (8) เป็นรายละเอียดที่ได้จากการสอบตามบัญชี

ข. ช่องที่ (3) เป็นจำนวนเดือนที่บริษัทประมาณค่าเวลาทำงานของผู้ในสำนักงานต่อปี เนื่องจากคนงานรายวัน รถบรรทุก/มอเตอร์ เครื่องส่งน้ำและเครื่องพิมพ์ดีดไม่ได้ทำงานเพียง 12 เดือน

* จำนวนได้จากช่องที่ (2) x (8) เพราะข้อมูลได้มาจากรายการค่าแรงงานต่อเดือน

เนื่องจากค่าแรงงานต่อไร่ที่คำนวณได้เป็นค่าแรงงานรวมทั้งจ่ายให้คนงานที่ทำงานทุกอย่าง
ในค้ำวนหม้อน ดังนั้นในการศึกษาต้นทุนการปลูกหม้อนของบริษัทจุฬาโหมไทยจำกัดให้เป็นแนวทางเดียวกับ
หน่วยงานอื่นจึงจำเป็นต้องแยกค่าแรงงานดังกล่าวตามขั้นตอนการปลูกหม้อน โดยใช้จำนวนวันที่ทำงาน
จริงเป็นเกณฑ์ในการแบ่งดังรายละเอียดในตาราง 3.23

ตารางที่ 3.23 การแบ่งค่าแรงงานตามขั้นตอนการปลูกหม้อน

หน่วย : บาท

รายการ	ค่าใช้จ่ายใน การปลูก,	ค่าใช้จ่ายใน การใส่ปุ๋ย	ค่าใช้จ่ายใน การตาบหม้อ พรวนดิน	ค่าใช้จ่ายใน การเตรียม หม้อน	รวม
<u>ค่าแรงงานคนงานขับรถแทรกเตอร์</u>					
จำนวนวันที่ทำงานใน 1 ปี (1)		56 วัน	448 วัน		504 วัน
ค่าแรงงานคนงานขับรถแทรกเตอร์ ต่อไร่ (ตารางที่ 3.22)		2.07	16.56		18.63
<u>ค่าแรงงานคนงานรายวัน</u>					
จำนวนวันที่ทำงานใน 1 ปี (2)	138 วัน			142 วัน	280 วัน
ค่าแรงงานคนงานรายวันที่ (ตารางที่ 3.22)	96.-			98.78	194.78

หมายเหตุ (1) การใส่ปุ๋ยใช้รถจอบหมอน ซึ่งใน 1 ปีทำงาน 56 วัน สำหรับการตาบหม้อพรวนดินใช้
รถตัดหญ้าและรถพรวนจาน ซึ่งใน 1 ปีทำงานรวมกัน 448 วัน (ตาราง 3.22)

(2) คนงานรายวัน 40 คน สำหรับทำงานในค้ำวนหม้อนเกี่ยวกับการปลูกหม้อนและการเตรียม
หม้อนสำหรับเลี้ยงไหมวัยต่าง ๆ (ตารางที่ 3.22)

การเตรียมหม้อนสำหรับเลี้ยงไหม ใช้เวลา 142 วันโดยแยกเป็น :-

การตัดแต่งหม้อน 1 ครั้ง

จากการสอบถามปรากฏว่าคนงาน 1 คนสามารถตัดแต่งหม้อนได้ 1 ไร่ในเวลา 1 วัน

ดังนั้นถ้าคนงาน 40 คนทำงานในค้ำวนหม้อน 2,300 ไร่จะใช้เวลา = $\frac{2,300 \text{ ไร่}}{40} = 58 \text{ วัน}$

การเก็บเกี่ยวหม้อน 3 ครั้ง

บริษัทเลี้ยงไหม 3 ครั้งใน 1 ปี ซึ่งการเก็บเกี่ยวแต่ละครั้งประมาณ 28 วัน ดังนั้น
1 ปีจะเท่ากับ $3 \times 28 \text{ วัน} = 84 \text{ วัน}$

ตารางที่ 3.24 รายละเอียดเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ต่อปี

หน่วย : บาท

รายการ	(1) จำนวนหน่วย	(2) ราคาต่อหน่วย	(3) =(1)x(2) จำนวนเงิน (2,300) ไร่	จำนวนเงิน (1 ไร่)
ค่าน้ำมันรถ *	6 คัน	33,320.-	199,920.-	86.92
ค่าน้ำมันเครื่องลู่บหน้า	5 เครื่อง	11,760.-	58,800.-	25.57
ค่าซ่อมแซมรถ *	6 คัน	12,000.-	72,000.-	31.30
<u>ค่าปุ๋ย</u>				
1. ปุ๋ยเคมี				
ปุ๋ยเม็ด	65 ตัน	5,500.-	357,500.-	155.43
ปุ๋ยเกล็ด	400 กิโลกรัม	30.-	12,000.-	5.22
2. ปุ๋ยหมัก	1,500 ตัน	300.-	450,000.-	195.65
รวมค่าปุ๋ย			819,500.-	356.30
<u>ยาฆ่าแมลงและยาฆ่าเชื้อรา</u>				
1. ลิสซาลฟอน	96 ลิตร	26.-	2,496.-	1.09
2. เชฟวิน	120 กิโลกรัม	120.-	14,400.-	6.26
3. ไตเบทโรเอท	300 ลิตร	78.-	23,400.-	10.17
4. มาลาโรออน	100 ลิตร	70.-	7,000.-	3.04
5. ยาฆ่าเชื้อรา	1,000 กิโลกรัม	20.-	20,000.-	8.70
รวมยาฆ่าแมลงและยาฆ่าเชื้อรา			67,296.-	29.26

* ค่าน้ำมันรถ และค่าซ่อมแซมรถ หมายถึง

รถแทรกเตอร์-ลอบหมุน	1 คัน
-พรวนจาน	1 คัน
เครื่องตัดหญ้า	2 คัน
เครื่องพ่นยา	2 คัน
รวม	<u>6 คัน</u>

เนื่องจากค่าน้ำมันรถและค่าซ่อมแซมรถเกี่ยวข้องกับการปลูกหม่อนหลายขั้นตอน การแบ่งสรรค่าใช้จ่ายดังกล่าวตามขั้นตอนการปลูกหม่อนอาจทำได้โดยแบ่งตามเวลาที่ทำงานจริงต่อปี ดังรายละเอียดในตารางที่ 3.25

ตารางที่ 3.25 การแบ่งสรรค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ตามขั้นตอนการปลูกหม่อน

หน่วย : บาท

รายการ	ค่าใช้จ่ายในการใส่ปุ๋ย	ค่าใช้จ่ายในการตายหญ้าพรวนดิน	ค่าใช้จ่ายในการปราบศัตรูหม่อน	รวม
จำนวนวันที่ทำงานใน 1 ปี (ตารางที่ 3.22 และตารางที่ 3.23)	56 วัน	448 วัน	448 วัน	952 วัน
ค่าน้ำมันรถต่อไร่ (ตารางที่ 3.24)	5.12	40.90	40.90	86.92
ค่าซ่อมแซมรถต่อไร่ (ตาราง 3.24)	1.84	14.73	14.73	31.30

2. ต้นทุนในการปลูกหม่อน

ก. ต้นทุนแปรได้ที่เกิดขึ้นต่อไร่มีดังนี้

1) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเตรียมดิน

ในการเตรียมดินของบริษัทเสียค่าใช้จ่ายต่าง ๆ รวมกันประมาณไร่ละ

2,100 บาท

2) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับท่อนพันธุ์

บริษัทซื้อท่อนพันธุ์มาโดยเสียค่าท่อนพันธุ์รวมค่าขนส่งต้นละ 2.- บาท

จากการสอบถามคนงานปรากฏว่าในเนื้อที่ 1 ไร่จะสามารถปลูกหม่อนได้ 740 ต้น

ค่าใช้จ่ายท่อนพันธุ์ = 740 ต้น x 2.- บาท = 1,480.- บาทต่อไร่

3) ค่าใช้จ่ายในการปลูก

จากตาราง 3.23 ปรากฏว่าบริษัทเสียค่าแรงงานในการปลูกหม่อน

96.- บาท

4) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการบำรุงรักษา

ก) การใส่ปุ๋ย การใส่ปุ๋ยของบริษัทจะใส่ทั้งปุ๋ยหมักและปุ๋ยวิทยาศาสตร์ โดยใช้รถแทรกเตอร์ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการใส่ปุ๋ยจะมี ค่าปุ๋ย ค่าน้ำมัน ค่าแรงงานและค่าซ่อมแซม

ค่าปุ๋ย (ตารางที่ 3.24)	356.30	บาท
ค่าน้ำมัน (ตารางที่ 3.25)	5.12	"
ค่าแรงงาน (ตารางที่ 3.23)	2.07	"
ค่าซ่อมแซม (ตารางที่ 3.25)	<u>1.84</u>	"
รวมค่าใช้จ่ายในการใส่ปุ๋ย	<u>365.33</u>	บาท

ข) การตายหญ้าพรวนดิน บริษัทได้แบ่งการตายหญ้าพรวนดินเป็น 2 งานคือ การปราบวัชพืชและการพรวนดิน ซึ่งค่าใช้จ่ายในการตายหญ้าพรวนดินจะประกอบด้วย

ค่าน้ำมัน (ตารางที่ 3.25)	40.90	บาท
ค่าแรงงาน (ตารางที่ 3.23)	16.56	"
ค่าซ่อมแซม (ตารางที่ 3.25)	<u>14.73</u>	"
รวมค่าใช้จ่ายในการตายหญ้าพรวนดิน	<u>72.19</u>	บาท

5) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเตรียมหม่อนสำหรับเลี้ยงไหม

บริษัทจะทำการเตรียมหม่อนสำหรับเลี้ยงไหมทุกปี โดยตัดแต่งหม่อนด้วยวิธีตัดต่ำ 1 ครั้ง และตัดครึ่งต้นหรือตัดแขนง 3 ครั้ง โดยใช้แรงงานคน ใน 1 ไร่เสียค่าจ้างแรงงานเท่ากับ 98.78 บาท (ตารางที่ 3.23)

6) ค่าใช้จ่ายในการปราบศัตรูหม่อน

ค่าใช้จ่ายในการปราบศัตรูหม่อนของบริษัทประกอบด้วย

ค่าน้ำมัน (ตารางที่ 3.25)	40.90	บาท
ค่าแรงงาน (ตารางที่ 3.22)	37.98	"
ค่าซ่อมแซม (ตารางที่ 3.25)	14.73	"
ยาฆ่าแมลงและยาฆ่าเชื้อรา (ตารางที่ 3.24)	<u>29.26</u>	"
รวมค่าใช้จ่ายในการปราบศัตรูหม่อน	<u>122.87</u>	บาท

7) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการสูบน้ำเข้าไร่หม่อน

ค่าใช้จ่ายในการสูบน้ำเข้าไร่หม่อนของบริษัทประกอบด้วย

ค่าน้ำมัน (ตารางที่ 3.24)	25.57	บาท
ค่าแรงงาน (ตารางที่ 3.22)	<u>6.10</u>	"
รวมค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการสูบน้ำ	<u>31.67</u>	บาท

ข. ต้นทุนคงที่ที่เกิดขึ้นมีดังนี้1) ค่าแรงงานทางอ้อม

ค่าแรงงานทางอ้อมของบริษัทมี 2 อย่าง

ก) เงินเดือนเจ้าหน้าที่คุมงานเดือนละ 2,500.- บาท ปัจจุบันบริษัทมี

เจ้าหน้าที่คุมงาน 5 คน

ข) เงินเดือนผู้จัดการส่วนหม่อนเดือนละ 5,000.- บาท ปัจจุบันบริษัทมี

ผู้จัดการส่วนหม่อน 1 คน

ค่าแรงงานทางอ้อมต่อไร่ :-

เงินเดือนเจ้าหน้าที่คุมงาน (ตารางที่ 3.22)	65.22	บาท
เงินเดือนผู้จัดการส่วนหม่อน (ตารางที่ 3.22)	<u>26.09</u>	"
รวมค่าแรงงานทางอ้อมต่อไร่	<u>91.31</u>	บาท

2) ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์ในการปลูกหม่อน

อุปกรณ์ในการปลูกหม่อนของบริษัทมีหลายอย่าง ซึ่งสามารถคิดค่าเสื่อมราคาได้ดังตารางที่ 3.26

$$\text{ค่าเสื่อมราคาต่อไร่} = 253,388.- \div 2,300 = 110.17 \text{ บาท}$$
3) ค่าเช่าที่ดิน

บริษัทมีที่ดินเป็นของตนเอง สำหรับราคาที่ดินทางบริษัทไม่สามารถให้ออมูลได้ เพราะฉะนั้นเพื่อความถูกต้องในการคำนวณต้นทุนการปลูกหม่อนจึงตั้งค่านิ่งถึงเรื่องค่าเช่าที่ดินด้วยการสอบถามอัตราค่าเช่าที่ดินในบริเวณนั้นประมาณไร่ละ 300.- บาทต่อปี

ตารางที่ 3.26 การคิดค่าเสื่อมราคาต่อปีสำหรับอุปกรณ์ในการปลูกหม่อน

อุปกรณ์ในการปลูกหม่อน							
ลำดับ	รายการ	จำนวนหน่วย	อายุการใช้งาน (ปี)	ต้นทุนต่อหน่วย (บาท)	จำนวนเงิน (บาท)	ค่าเสื่อมราคาต่อปีสำหรับเนื้อที่ 2,300 ไร่ (บาท)	ค่าเสื่อมราคาต่อปีสำหรับเนื้อที่ 1 ไร่ (บาท)
1	รถแทรกเตอร์ 70 แรงม้า	1	10	399,000.-	399,000.-	39,900.-	17.35
	- จอบหมุน	1	10	48,000.-	48,000.-	4,800.-	2.09
	- พรานฉาน	1	10	230,000.-	230,000.-	23,000.-	10.-
2	เครื่องตัดหญ้า	2	5	290,000.-	580,000.-	116,000.-	50.43
3	เครื่องพ่นยา	2	5	6,500.-	13,000.-	2,600.-	1.13
4	เครื่องสูบน้ำ 8 นิ้ว	2	10	25,000.-	50,000.-	5,000.-	2.17
	6 นิ้ว	3	10	15,000.-	45,000.-	4,500.-	1.96
5	ท่อส่งน้ำ 6 นิ้ว	310 ชุด	20	950.-	294,500.-	14,725.-	6.40
	4 นิ้ว	780 ชุด		650.-	507,000.-	25,350.-	11.02
	3 นิ้ว	165 ชุด		450.-	74,250.-	3,713.-	1.61
	2 นิ้ว	750 ชุด		300.-	225,000.-	11,250.-	4.90
6	เสื่อ	30	2	50.-	1,500.-	750.-	0.33
7	กรรไกร	30	5	300.-	9,000.-	1,800.-	0.78
	รวม			1,016,200.-	2,476,250.-	253,388.-	110.17

ตารางที่ 3.27 ต้นทุนแปรได้ในการปลูกหม่อนต่อไร่ต่อปีสำหรับปลูกปีที่ 1

หน่วย : บาท

ลำดับ	รายการ	ค่าเตรียมดิน	ค่าท่อนพันธุ์	ค่าปุ๋ย	ค่าน้ำอิน	ค่าแรงงาน	ค่าปุ๋ยผสม	บำรุงแม่เลี้ยงและยารักษาเชื้อรา	รวม
1	ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเตรียมดิน	2,100.-	-	-	-	-	-	-	2,100.-
2	ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับท่อนพันธุ์	-	1,480.-	-	-	-	-	-	1,480.-
3	ค่าใช้จ่ายในการปลูก	-	-	-	-	96.-	-	-	96.-
4	ค่าใช้จ่ายในการใส่ปุ๋ย	-	-	356.30	5.12	2.07	1.84	-	365.33
5	ค่าใช้จ่ายในการคายหญ้า-พรวนดิน	-	-	-	40.90	16.56	14.73	-	72.19
6	ค่าใช้จ่ายในการปราบศัตรูหม่อน	-	-	-	40.90	37.98	14.73	29.26	122.87
7	ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการสูบน้ำ	-	-	-	25.57	6.10	-	-	31.67
	รวมค่าใช้จ่ายแปรได้	2,100.-	1,480.-	356.30	112.49	159.71	31.30	29.26	4,268.06

ตารางที่ 3.28 ต้นทุนแปรได้ในการปลูกหม่อนต่อไร่ต่อปีสำหรับการปลูกปีที่ 2-5

หน่วย : บาท

ลำดับ	รายการ	ค่าปุ๋ย	ค่าน้ำมัน	ค่าแรงงาน	ค่าซ่อมแซม	ยาฆ่าแมลง และ ยาฆ่าเชื้อรา	รวม
1	ค่าใช้จ่ายในการใส่ปุ๋ย	356.30	5.12	2.07	1.84	-	365.33
2	ค่าใช้จ่ายในการดายหญ้าพรวนดิน	-	40.90	16.56	14.73	-	72.19
3	ค่าใช้จ่ายในการปราบศัตรูหม่อน	-	40.90	37.98	14.73	29.26	122.87
4	ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการสูบน้ำ	-	25.57	6.10	-	-	31.67
5	ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเตรียมหม่อน	-	-	98.78	-	-	98.78
	รวมค่าใช้จ่ายแปรได้	356.30	112.49	161.49	31.30	29.26	690.84

3. การคำนวณต้นทุนใบหม่อนต่อกิโลกรัม

จากข้อมูลต้นทุนการปลูกหม่อนตามที่กล่าวแล้วข้างต้น พอสรุปเป็นต้นทุนรวมของการปลูกหม่อน 1 ไร่ โดยจะแยกต้นทุนเป็นปีที่ 1 ถึงปีที่ 5 ได้ดังนี้ (ดูตารางที่ 3.29)

ตารางที่ 3.29 ต้นทุนการปลูกหม่อนต่อไร่

หน่วย : บาท

	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5
ต้นทุนแปรได้					
ค่าเตรียมดิน	2,100.-	-	-	-	-
ค่าท่อนพันธุ์	1,480.-	-	-	-	-
ค่าปุ๋ย	356.30	356.30	356.30	356.30	356.30
ค่าน้ำขัง	112.49	112.49	112.49	112.49	112.49
ค่าแรงงาน	158.71	161.49	161.49	161.49	161.49
ค่าซ่อมแซม	31.30	31.30	31.30	31.30	31.30
ยาฆ่าแมลงและยาฆ่าเชื้อรา	29.26	29.26	29.26	29.26	29.26
รวมต้นทุนแปรได้	4,268.06	690.84	690.84	690.84	690.84
ต้นทุนคงที่					
ค่าแรงงานทางอ้อม	91.31	91.31	91.31	91.31	91.31
ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์	110.17	110.17	110.17	110.17	110.17
ค่าเช่าที่ดิน	300.-	300.-	300.-	300.-	300.-
รวมต้นทุนคงที่	501.48	501.48	501.48	501.48	501.48
รวมต้นทุนทั้งหมด	4,769.54	1,192.32	1,192.32	1,192.32	1,192.32
ผลผลิตหม่อนต่อไร่ต่อปี	-	2,000 กก.	2,000 กก.	2,000 กก.	2,000 กก.
ต้นทุนใบหม่อนต่อกิโลกรัม	-	0.59 บาท	0.59 บาท	0.59 บาท	0.59 บาท

อย่างไรก็ตามการคำนวณต้นทุนใบหม่อนต่อกิโลกรัมตามตารางที่ 3.29 ซึ่งจะได้ต้นทุน
ใบหม่อนต่อกิโลกรัมเท่ากับ 0.59 บาทนั้นยังไม่ถูกต้อง เนื่องจากเป็นการคำนวณเฉพาะต้นทุนที่
เกิดขึ้นในแต่ละปีเท่านั้น แต่เนื่องจากในปีแรกที่ปลูกหม่อน ผู้ปลูกยังไม่สามารถเก็บใบหม่อนไป
ใช้เลี้ยงไหมได้ ต้องรอจนปีที่ 2 จึงจะนำใบหม่อนไปใช้เลี้ยงไหม ดังนั้นในการคำนวณต้นทุนใบหม่อน
ต่อกิโลกรัมจึงควรจัดสรรต้นทุนการปลูกหม่อนปีแรก ซึ่งเป็นต้นทุนที่ให้ประโยชน์ชั่วอายุส่วนหม่อน
เป็นต้นทุนการปลูกหม่อนในปีต่อ ๆ ไปด้วย แต่เนื่องจากหม่อนจะให้ผลผลิตดีและสม่ำเสมอภายใน
ระยะเวลาอีก 4 ปี ดังนั้นจึงควรจัดสรรต้นทุนทั้งหมดที่เกิดขึ้นในปีแรกไปให้กับต้นทุนการปลูกหม่อน
ในปีที่ 2, 3, 4 และ 5 ตามลำดับในจำนวนที่เท่ากัน (ดูตารางที่ 3.30)

ตารางที่ 3.30 ต้นทุนการปลูกหม่อนต่อไร่

หน่วย : บาท

	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5
ต้นทุนแปรได้					
ค่าเตรียมดิน	2,100.-	-	-	-	-
ค่าท่อนพันธุ์	1,480.-	-	-	-	-
ค่าปุ๋ย	356.30	356.30	356.30	356.30	356.30
ค่าน้ำฝน	112.49	112.49	112.49	112.49	112.49
ค่าแรงงาน	158.71	161.49	161.49	161.49	161.49
ค่าซ่อมแซม	31.30	31.30	31.30	31.30	31.30
บ้านฆ่าแมลงและบ้านฆ่าเชื้อรา	29.26	29.26	29.26	29.26	29.26
รวมต้นทุนแปรได้	4,268.06	690.84	690.84	690.84	690.84
ต้นทุนคงที่					
ค่าแรงงานทางอ้อม	91.31	91.31	91.31	91.31	91.31
ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์	110.17	110.17	110.17	110.17	110.17
ค่าเช่าที่ดิน	300.-	300.-	300.-	300.-	300.-
รวมต้นทุนคงที่	501.48	501.48	501.48	501.48	501.48
รวมต้นทุนที่เกิดขึ้นในแต่ละปี	4,769.54	1,192.32	1,192.32	1,192.32	1,192.32
จัดสรรต้นทุนที่ให้ประโยชน์ชั่วอายุส่วนหม่อน	4,769.54	1,192.38	1,192.38	1,192.38	1,192.38
รวมต้นทุนทั้งหมดต่อไร่ต่อปี	-	2,384.70	2,384.70	2,384.70	2,384.70
ผลผลิตหม่อนต่อไร่ต่อปี	-	2,000 กก.	2,000 กก.	2,000 กก.	2,000 กก.
ต้นทุนใบหม่อนต่อกิโลกรัม	-	1.19 บาท	1.19 บาท	1.19 บาท	1.19 บาท